Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1164 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 1887 — (Ն. Տ.) 1 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1887 — 15 ՐԷՊԻԼ, ԷՎԱԼ 1305

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՀԱՅԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՆՉ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂԿԵԼ.
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ա.ՐԵՒԵԼՔ ԹԵՐԹԻ ՕՐԱԳՐԻ
Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ԳԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՃՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱՂԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆՔ

Կ. Պոլսոյ Հայաբնակ Գաղութներու	դահեկան արծաթ	160
» » Վեցամսեայ	» »	80
» » Երեքամսեայ	» »	40
Գաւառաց եւ տեղական թղթատարով տարեկան	» »	240
Գաւառաց Հայաբնակ եւ տեղական թղթատարով վեցամսեայ	» »	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք	56
» » վեցամսեայ	»	28

Դուրս զրկուած լրագրաց Ճամբու ծախքը Ցեղագրութեան վրայ է. Խմբագրութենես զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 19 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ՀԱՅԸ

Պուքրէշէ մեզ ուղղեալ թղթակցութիւնն, որոյ վրայ խօսած էինք լրագրոյս 1454 թուով հրատարակեալ խմբագրականաւ, օրուան խնդիր ըրաւ Ռումանիոյ Հայոց վիճակը. Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս նամակ մը հրատարակեց լրագրոյս 1458 թուով, և կրօնական ժողովն, որ ազգային անիշխանութեան վիճակին մէջ կը կրկնապատկէ իւր աշխատութիւններ, իւր վերջին նստին մէջ զբաղեցաւ այս խնդրով. Ն. Գերապատուութիւն իւր նամակաւ կըսէր.

«Ես ընտրուած եմ սահմանադրապէս և ըստ Օրինաց Եկեղեցւոյ՝ Առաջնորդ Հայոց որ է Ռումանիա. Ես պատրաստ գտնուած եմ ստանձնել զԱռաջնորդութիւն զայն, և այսօր միակ պատրաստ եմ ի գործ. Բայց հարկ է որ ի գլուխս հանուին պաշտօնական բանակցութիւնք Ազգ. Պատրիարքարանի, հարկ է որ յանձնուին ինչ գաղտնի հաւատարմութեան Առաջնորդական պաշտօն, որպէս զի կարենամ գալ յիմ պաշտօնատեղի, և խիզախան գործման տանիլ Ռումանիոյ հայադաւան տիրելի եղբարց ազգային բարգաւաճման.»

Նաև, առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ուղղեալ նամակաւն, որով կը հրաժարէր Կարնոյ առաջնորդական ընտրելիութենէն, Ն. Գերապատուութիւն ըսած էր.

«Հարկ կը համարիմ դիտել տալ՝ որ երբ Ձեր Բ. Սրբազնութիւնն դրդռնցաւ յԱթոռն Պատրիարքական, տեղեկանալով որ իւր հոգելոյս Նախորդին օրով Ռումանիոյ Հայք ընտրած են զիս Առաջնորդ, համեցաւ տալ մղումն այն պաշտօնական գեւականութեանց որք առկախ մնացած էին։ Արդ, քանի որ տուած եմ զիմս հաւանութիւն յԱռաջնորդութիւնն Ռումանիոյ, և քանի որ այս մասին պաշտօնական բանակցութիւն կը շարունակուին, ինձ այնպէս կը թուի որ լաւագոյն ևս է որ իմ անուն վերջուի Կարնոյ Առաջնորդական ընտրելեաց ցանկին, և այլ ոք՝ արժանաւորագոյն՝ փոխանակիչ։»

Միամիտ ընթերցողն այս հատուածներու ընթերցմամբ բնականապէս սա հատուցում կունենայ թէ Ռումանիոյ Հայոց անհովիւ և Տ. Խորէն Արքեպիսկոպոսին իւր առաջնորդական աթոռէ զուրկ մնալն հետեւանք է ինչ ինչ չնամբինից անկատար թողուելուն, կամ պարզապէս Ն. Գերապատուութեան առաջնորդական պաշտօնն հաստատող պաշտօնական գրութեանց ցարդ ղրկուելուն։

Մեր տեղեկութեանց նայելով, իրերն այսչափ պարզ վիճակի մէջ չեն, և այն պատճառներ որովք Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս տարիներէ ի վեր չէ կրցած ստանձնել Ռումանիոյ Առաջնորդութիւնը, կրնան ցմիտ զրկել Ռումանիոյ Հայերը Ն. Գերապատուութեան հովուական խնամքներէն։

Այդ արդեւնիչ պատճառը դրամական են, այսինքն լոկ ձեւականութիւններ չեն, և այս դրամական պատճառներու հետ քաղաքական պատճառներու ևս քանի մ՚ալ միացած կը թուի։

Կը լսենք թէ, տարիներ առաջ, Ռումանիոյ Հայոց քանի մը երեւելիք որք ոչ ևս են՝ Պէշիքթաշի քարոզչին ի Ռումանիա այցելութեան առթիւ Ն. Գերապատուութեան հետ բանակցած են Ռումանիոյ Առաջնորդութեան համար։ Այլ և այլ քաղաքաց ներկայացուցիչներու հաւանութեամբ Ն. Գերապատուութիւն Առաջնորդ ընտրուած է, և օրչափ կրցած ենք հասկնալ, ընտրութեան օրինաւորութեան մասին խնդիր չի յարուցուիր։ Բայց Առաջնորդն ինչո՞վ պիտի ապրի։ Որովհետեւ Ռումանիոյ Հայոց եկեղեցիք Հոգաբարձուներու ձեռքն են, յորս ամենէն ազդեցիկներն այս ազգային պաշտօն իրենց ընտանեաց մէջ սեփականեալ կը պահեն ժառանգաբար, եւ եկեղեցւոց հասոյթներն առանց Առաջնորդին յանձնելու անոր տարեկան թոշակ մը կապելու դրութեան վրայ բանակցութիւնք եղած են։ 28,000 ֆրանքէ մինչեւ 11,000 ֆր. ելած է այս սակարկութիւն, և ներելի է հնթադրել թէ Պէշիքթաշի Գեր. քարոզիչն ի վաղուց ստանձնած կը լինէր Ռումանիոյ Առաջնորդութիւնն, եթէ այդ 11,000 ֆր. իրեն ապահովուէր։ Բայց իւր Առաջնորդութեան բաղձացող այն մի քանի երեւելեաց մահէն ի վեր ոչ իսկ այս 11,000 ֆր. ապահովեալ է։ Այլ և այլ քաղաքներու մէջ մէկ մէկ գումար ստորագրուելէ յետոյ, Ռումանահայոց Ռօմանի կարեւոր հաստատէն պատասխան առնուած է թէ դրական ապահովութիւն չկայ տարեկան 500 կամ աւելի Նաբոյէոնիներու համար։

Մինչեւ հոս խնդիրն արտասովոր հանգամանք մը չունի։ Այսօր գրէթէ ամեն Առաջնորդ, պաշտօնի չձեռնարկած, ապրուստի ապահովութիւն կը փնտռէ, թէպէտ չփնտռող և անմիջապէս իւր պաշտօնին գլուխն անցնելով ապրուստի խնդիրը քիչ քիչ կարգի դնող աւելի ճարպիկ Առաջնորդք առաւել ընդունելի են Ազգին։ Բայց Ռումանիոյ Հայոց առաջնորդական խնդրոյն մէջ տարբեր տարբ մ՚ևս կայ։

Կը լսենք թէ Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս իւր Առաջնորդութեան Նիւթական միջոցները դիւրացնելու համար բանակցութեան մտած է մայրաքաղաքիս ռումանական նախորդ դեսպանին հետ, որ նպաստաւոր գտնուած է խնդրոյս, և յոյս տուած է թէ Պուքրէշի Կառավարութիւնը տարեկան մինչեւ 30,000 ֆր. թոշակ կընայ յատկացնել Ն. Գերապատուութեան։ Այս հիման վրայ բանակցութիւնք տեղի ունեցած են, և կենթադրենք թէ Ն. Գերապատուութիւն զանոնք կակնարկէ՝ պաշտօնական բանակցութեանց խօսք ընելով։ Դեսպանը գործունեայ ոգի մը, որ ետքի թղղով նիւթական վարձատրութեան խնդիրը, վտանգին ընդ առաջ վազէ, վերահաս աղէտ մը կասեցնելու եւ դարմանելու հաստատ առաջադրութեամբ, եւ կը սիրենք յուսալ թէ այնպիսի գործունէութիւն մը, այնպիսի ոգի մը Նիւթապէս ալ անվարձ չի թողուիր ի վերջոյ։ Ապա թէ ոչ, տարիներով կընանք սպասել, և Ռումանիոյ Հայոց առաջնորդական խնդիրն ալ կրնայ մնալ ուր որ էր տարիներէ ի վեր։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՌՈՒՄԱՆԻԱ. Ի Պուքրէշ զօրեղ չանքեր կը լինին հանրային կարծիքը Ռուսիոյ կողմը դարձնելու։ Վերջին պատերազմէն ի վեր Ռուսիոյ դէմ Ռումանիոյ ցուցած թշնամութեան հակառակ, բարեկամութեան ցոյցեր կը լինին Ռուսիոյ։ Շատ յարգանք կը ցուցուի ռուս դեսպան Պ. Հիդրովոյի, և Պուքրէշի ռուսական դեսպանատան զինուորական նորընտիր կցորդ Սուպիօդիք գնդապետին ա՛յնչափ փստահութիւն ցուցուեցաւ, որ կրցաւ մանրակրկիտ քննութեամբ մը աչքէ անցնել Ռումանիոյ զօրանոցները, զինուորական հաստատութիւններն և մթերանոցներն, և անմիջապէս Բեռլերսպուրկ գնաց, ուժեն բան իմացնելու ռուս Կառավարութեան։ Բայց թէ Ռումանիոյ արտաքին բաղաքականութիւնը ռուսասէր փոփոխում մը պիտի կրէ՞ տարբեր հարց մ՚է առ այժմ, զի արդի Նախարարապետ Պ. Պրադիանօ չատ խոհեմ քաղաքագէտ մ՚է։

ՌՈՒՍԻԱ. Եղափոխական կուսակցութեան անդամ 18 սպայից դատաստանը դեռ նոր վերջացաւ Բեռլերսպուրկի մէջ, Զարն ալ դեռ նոր վերադարձաւ Կաչինայի ձմեռնային պալատն, և Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ մթնոլորտը լի է Ոչնչականներու և ուսանողներու ձերբակալման և գաղտնի տպագրական մամուլներու երեւան հանման զրոյցներով։ Նոյմ. 21 թուով Բեռլերսպուրկէ կը հեռագրուի թէ մայրաքաղաքին արուարձանաց մէջ 20 երիտասարդք ձերբակալուած են, որք գաղտնի տպարան մը կը բանեցնէին, և բուռն դիմադրութիւն ըրած են ոստիկանութեան։ Բարձրագոյն կրթարանի մը ուսուցիչ, քանի մը մանկամարդ տիկնայք եւս ձերբակալուեցան, այնպէս որ յեղափոխական ծաւալումն առաջուան չափ փութաջանութեամբ յառաջ տարուիլ կը թուի։ Բարձրաստիճան ռուս պաշտօնատար մը, որ տարիներէ հետէ պաշտօնին բնութեամբ կը հսկէ յեղափոխական շարժման վրայ, խոստովաներ է այս օրերս թէ ձերբակալութիւնը ա՛յնչափ շատցած են որ օրական դէպքեր եղած են և յատուկ ուշադրութիւն չեն գրաւեր այլ եւս։

ԷՅՈՒՊ ԽԱՆԻ անձնատուութեան վրայ Սարախսէ հետեւեալը կը գրուի Բեռլերսպուրկի լրագրաց.

«Էյուպ Խան հարկադրեալ չէր անձնատուը լինելու Անգլիացւոց, զի իւր հրամանաց ներքեւ ունէր աւելի քան 3,000 մարդիկ, և ուզածին չափ կրնար ազատ կեանք մը վարել։ Բայց Ռուսիոյ նեղանալով Անգլիացւոց անձնատուը լինել որոշեր է. զի ռուս կառավարութիւն իմացուցեր է Էյուպ Խանին թէ իրմէ բարոյական պաշտպանութիւն կամ դրամ չսպասէ։ Ահա՛ այս կողմէ յոյսը կտրելով Էյուպ Խան չէ ուզած Ռուսիա ապաստանիլ, որ իրեն համար շատ դիւրին էր։ Էյուպ Խան սակաւաթիւ հետեւորդներով դնաց Մէշէտ (պարսկային հողի վրայ,) և լուր զրկեց անգլիացի գործակալին թէ հէրաթ քաղաքէն երեւելի անձ մը պէտք ունի իրեն հետ տեսակցելու։ Երբ անգլիացի գործակալն երեւցաւ, Էյուպ Խան ձիէն վար իջաւ, և ձեռքն երկնցնելով ըսաւ. «Ահա՛ ձեր ձեռքն է Էյուպ Խան, որ անձնատուր կը լինի Հնդկաստանի փառաւոր և ազնուասիրտ կայսրուհւոյն, որոյ գթութեան կապաւինի։»

ԽՐՈՒԱԴԱՑ ծայրագոյն իշխանութիւնք պատժեցան Խրուադիոյ ինքնօրինութեան իրաւանց նուազեցուցմամբ։ Ակրամի Նահանգային Երեսփոխանական ժողովը ընդունեց օրէնք մը, որով լրագրական յանցանաց համար բացուած դատերու մէջ երդուեալ քաղաքացիներու (Ժիւրէ) մասնակցութիւնը կը խափանի երկու տարուոյ տեւողութեամբ։ Այս է վերջինն այն կարգ մը ազդու անօրինութեանց որովք Խրուադիոյ արդի կորովի Նահանգապետը՝ Կոմս Խուն-Հէտերվարի, երեք տարուոյ միջոցին գրէթէ ընաջինջ ըրաւ Խրուադաց կառաւարեալ ինքնօրինութեան համար յարուցած ծանուցեալ չարժումը։ 1884 ին քիչ էր մնացած որ Խրուադիա բողոքովին բաժնուէր Մաճառստանէն, որուն հետ միացեալ է քաղաքական և վարչական տեսութեամբը։ Արդի Նահանգապետն յայտնի՛ ամուսնեցաւ, և գործի սկսաւ լուծելով ազգային-ինքնօրինական մասնախումբերն, որք քուէարկութեան օրերը կ՚ահաբեկէին գիւղացիներն, և հետեւանքն այն եղաւ որ վերջին երեսփոխանական ընդհանուր ընտրութեան մէջ մաճառ կառավարութեան կուսակիցք 16 աթոռներ կորզեցին Ինքնօրինականներէն, որով Նահանգային ժողովոյն մէջ կառավարական մեծամասնութիւն մը գոյացաւ, պատրաստ՝ կառավարութեան առաջարկած օրինագիծերը քուէարկելու։ Լրագրական դատերու մէջ երդուելոց մասնակցութիւնը դադրեցնող օրէնքն առաջարկելով, Նահանգապետն ըսաւ թէ երդուեալք սպառնալեաց ներքեւ հարկադրուած էին իրենց խղճին հակառակ վճիռներ տալ և արդարութիւնն անիրաւութեան փոխուած էր։ Նոյն պատճառաւ յառաջագոյն Աւստրիոյ մէջ երդուելոց դրութիւնը խափանուած էր Անիշխանականաց և Ընկերվարականաց մասին։ «Երկու տարիէն, ըսաւ Նահանգապետն, երբ յեղափոխական բռնութեան վերջին ճիգերդք անհետին, երդուեալք ապահովապէս կրնան շարունակել իրենց դատաւորական պաշտօն, և յայնժամ վերջ կուտանք բացառիկ խստութեան միջոցներու։ Առ այժմ հոգ պէտք է տանինք որ յանուն Ինքնօրինութեան բռնութիւն ի գործ չդրուի, և արդարութիւնն անպակասապէս ի գործ դրուի։»

ՊՈՍՆԱ-ՀԷՐՍԷԳ. Պաշտօնական հրատարակութիւն մը որ վերջերս ներկայացուեցաւ Պատուիրակութեանց ժողովոյն՝ շահեկան տեղեկութիւններ կուտայ Պոսնա-Հերսէգի աւտարօտաճառ վարչութեան գործնական արդեանց վրայ։ Պերլինի Վեհաժողովոյն ժամանակ բնաւ երկաթուղի չկար սոյն գրաւեալ գաւառաց մէջ, ուր այժմ 502 քիլոմէդրօ երկայնութեամբ երկաթուղիք կը բանին, և 56 քիլոմէդրօ ևս չինուելու վրայ է։ 1878ի և 1879ի զինուորական վարչութեան միջոցին 1,000 քիլոմէդրօ երկայնութեամբ առաջնակարգ կառուցիք չինուեցան, և 500 քիլոմէդրօ՝ երկրորդ կարգի։ 1880ին զինուորական բացառիկ վարչութեան տեղ քաղաքային սովորական վարչութիւն հաստատեցաւ, և անտի մինչեւ 1886 իբր 2,000 քիլոմէդրօ ևս չինուեցաւ։ Նաև 44 կամուրջներ չինուեցան, ընդ ամենայն 3,240 մէդրօ երկայնութեամբ։ Ասոնց համար երեք միլիոն ֆիորին ծախք եղաւ, և տրուած մարդկային աշխատութեան չափն էր երեք ու կէս միլիոն օրական։

ՄԱՆՇԻ ծովուն մէջ, Տուլրի տակէն, նախորեայ շաբթուն մէջ, հոլանտական շոգենաւ մը որ Ռոտդէրտամէ Նիւ-Եորք կ՚երթար, բախեցաւ անգլիական շոգենաւու մը, մուսախուղի պատճառաւ։ Հոլանտական շոգենաւն ընկղմեցաւ 20 վայրկենի մէջ, 80ի չափ մարդիկ ազատեցան, բայց աւելի քան 130 անձինք կորան ալեաց մէջ, կամ ցուրտին սառոտութենէն։

Լէյլանտ ընկերութեան Տ-ը շոգենաւն ալ, 728 տակառաչափ, Լիվերբուլի Բորդուկալ ընդհանուր վաճառք տարած միջոցին, բուռն փոթորկի մը հանդիպելով կորաւ տասն նաւաստիներով ճամբորդ չունէր։

ԱՆԳԼԻՈՅ հարուստ Հրեայք ոմանք, թէեւ կրօն չեն փոխած, առատաձեռնօրէն կը նպաստեն քրիստոնեայ եկեղեցիներու կառուցման։ Ի Նրենսպրրի բողոքական եկեղեցւոյ մը չինութեան պէտք եղած հողը նուիրեցին Ռոշիլտը։ Սըր Ֆրանսիս Կոտսմիտ յառաջագոյն նմանօրինակ նուէր մ՚ըրած էր, եւ Լէյդպրրի Ռոշիլտը ուրիշ եկեղեցւոյ մը չինութեան նպաստած են։ Այս իրողութիւնք ապացոյց կը համարուին թէ Անգլիոյ երեւելի Հրեայք իրենց ընկերային պարտաւորութիւնները կը ճանչնան առանց կրօնի խորութեան, և

—)(2)(—

ԹՕՐԹՕՆԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԷՌՆԷՍԴ ՖԷՏՕ

ՇԱԼԻ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

Գրէթէ բոլոր կանայք բնական ծաղիկներով զարդարած էին իրենց գլուխն, և այս ծաղիկներն հեշտաբուրիկ անուշահոտութեամբը կը նմանէին սրահներն։ Ուրիշ ի՞նչ ըսեմ. այս երեիցին, ուր կրնայի չերթալ, այնպիսի հետեւանքներ ունեցաւ ինձ համար որ սրտաբեկութեամբ կը խօսիմ անոր վրայ։ Կուզէի որ կարենամ կանգ առնուբ ասա, քանի թէ ինչ չարաչուբ ազդեցութեամբը հմակեալ էի որ յանդգնութիւնս զգացի այն գրգռանոյշ սրտայուզութիւնն որ այնքան տարբերող կերպով վճռեց ճակատագիրս։ Չո՛ւր վիչտ, վի՛չտ աւելորդ։ Գրուած էր որ այդ օր կորստեան պիտի գիմէի, և, բաբէ՝, յետադարձ վերլուծումմ մը չէ որ պիտի կարենայ ամոքել վշտաց դառնութիւնը։

Զ

Քիչ մը առեն գրօսնեցայ կանանց արդուզարդերը դիտելով։ Քանի մը ծանօթ մարդոց հետ խօսակցեցայ։ Աչս դիտերուան մեա կը պատրաստուէի մեկնիլ, երբ, դրան մը անկեան մէջ, զգացի որ յանկարծ ուներս խառնուեցան շրջազգեստի մը տտուներն։ Գրեթէ նոյն հետայն որոնեղութեան աղաղակ մը գլուխս ետեւ դարձուց։ Այդ աղաղակն արձակող կինը չկրնալով յառաջանալ, անդ մնացած էր զայրացած, եւ ծուռ ծուռ ինձ կը նայէր։ Եւ ես, այս դժգոհութեան վրայ չփոթած, ի զուր կը ջանայի ազատել զնա այս կապանքէն։ Այս ձախողանացս համար ներում խնդրելու քանի մը խօսք թոթոված ատենս, բընական աբար աչերս նորա վրայ վերուցի։ Յայնժամ կը հեռանար, աչերը վայրանկեալ, բայց սիգապանծ դէմքով մը։ Ցանկարծ հարուած մը զգացի սրտս վրայ։ Ես, որուն սիրտն, իւր ամենէն բուռն եռանդեանց մէջ, բարեհամութեան համար միայն արտիած էր, գլուխս դառնալու ստիպեցաւ տակնուվրայ եղայ։ Զեմ գիտեր թէ սէրն ի՞նչպէս կը ծնի ուրիշ մարդոց քով։ Սա գիտեմ թէ անգութը տիրեց ինձ բոլորովին մը մէջ։ Կրնամ ըսել, առանց աւելաբանութեան, թէ ակնարկ մը բաւ եղաւ չանթահար ընելու համար զիս։ Սիրաս, կեանքս, բոլոր մտածումներս, իւր թէ յանկարծական ցնցումմ մը ինձմէ կորզած ինէր զայնս, այդ կնոջ կը վերաբերէին։ Ամեն բան իւր հետն առած տարած էր։ Ամեն բան կը տանէր իւր ետեւէն, իւր պատառած շրջազգեստին վէտ վէտ ծալքերուն մէջ։

Սակայն ետիս դարձած էի՝ հետեւելու համար նմա։ Չէի գիտեր թէ ի՞նչ կ՚ընեմ։ Հեշտութեամբ կը դիտէի զինքն։ Ի՞նչ ուներ իւր վրան՝ վա՛ս այսքան բարբաջելու համար։ Միջահասակ և վայելչակազմ էր։ Իւր ուռուցիկ բարեյարմար լանջքէն վեր կը տեսնուէր վարդագեղ պարանոցը։ Հարիւրնական ձեւով յարդարեալ խարտեաշ հերքաց կայտ մը կը բարձրանար իւր սիպաստած գլխուն վերայ, երկար գլխակիրով։ Իւր վարսից մէկ խարսպն յուլարար կը տատանէր իւր ուսոց վրայ, և այդ ուսերն հեշտայոյզ փոսիկներ ունէին, իւր այտերուն պէս։ Իւր քիչ մը նեղ ճակտին ներքեւ, կապուտակ աչերը կը փողփղէին, որպէս մարգարտեայ ատամներ՝ նուրբ և բարեյօդ շրթանց մէջէն։ Իւր քալուածքը գեղազանցապէս չքեղ էր, չարժուածքը՝ գեղազանցապէս վայելուչ։ Իւր արդուզարդն ի վեր կը հանէր զայս։ Սակայն իւր մէջ ամենէն հրապուրիչ բանն էր այն չեմ գիտեր ի՞նչ խառնուրդը վէսութեան և անփութութեան, թեթեւութեան և արհամարհանքի, ազնուապատութեան և զուարթամտութեան, նաղորութեան և խոհականութեան, որ ի յայտ կուգար իւր քթին գծերուն կանոնաւորութեան մէջ, իւր գլխուն դիրքին մէջ, իւր հեշտալի բերանին փայլին մէջ, իւր շարժմանց դիւրութեան մէջ, իւր դիտելու, շարժելու, խօսելու, քայլելու եղանակին մէջ։ Անչուշտ կարելի է զանել աւելի դեղեցիկ կիներ, այլ ապահովապէս կրնամ ըսել թէ ողջոյն տիեզերաց մէջ չկայ կին մը որ այնքան յարմար լինի հրդեհելու համար երիտասարդական սիրտ մը։ Գիտէր որ թագուհի է։ Մեծարանքներն, որոց հետամուտ չէր, գոգցես ինքնաբերաբար կուգային իրեն, և կրգայիր որ չնորհ մ՚ընել կը կարծէր քեզ՝ եթէ հաճէր վրդովեցնել իւր արհամարհոտ նայուածքներէ մին։

Է

Այն վայրկենէն սկսեալ յորում հետեւեցայ նմա, ամենայն ինչ պայծառացաւ ինձ համար սրտիներուն մէջ, ամեն բան օգոստատիտ կերպարանք մ՚զգեցաւ։ Երաժշտութիւնն, որ գերմանական վալսեր կը նուագէր, ինձ թուեցաւ հազար անգամ աւելի հեշտալուր քան զայն զոր մարդ երազած ատեն կը վերարկէ հրեշտակաց։ Նըմանապէս ծաղիկներն աւելի փայլ առին, ու երջանկութիւնն ամենուրեք կը շրջէր գեփիւռի մը պէս։ Բերկրապատար եւ անձիս տէր կ՚զգայի ինքզինքս։ մասաորական կարողութիւններս կրկնապատկած էին։ այդ պերճանաց ու վայելչութեան աշխարհը վերջապէս ինձ պիտի լինէր, եւ վերջապէս մանանեկից պիտի լինի նորա գաղտնածածուկ ուրախութեանց։ Այնքան խանդավառած էի, որ բնաւ չէի խորհեր իսկ թէ պիտի կարենայի՞ սիրել տալ զանձս։ Մէկ բառի մը վրայ միայն կը խորհէի։ աչերով տրել այդ երկնային արարածին։

Ը

Երկու ժամու չափ անդ մնացի, նայելով իրեն, ունկն դնելով իւր ձայնին եւ էջին, դիտելով իւր մէն մի շարժումը։ Մերթ կը նստէր մեղկութեամբ, վեհ դէմքով մը բազմելով կանանց եւ երիտասարդաց մեծ շրջանակի մը մէջտեղ։ Մերթ ոտք կ՚ելնէր դանդաղօրէն, եւ յամրընթացիկ կը ճեմէր սպառէզին մէջ։ Սակայն կ՚ուզէի գիտնալ իւր անունն։ Հարցուցի կնոջ մը որ քիչ մ՚առաջ նորա ձեռը տեղմած էր։

—Զէ՞ք գիտեր, ըսաւ, Շալի կոմսուհին է։

Պատասխանեցի թէ կոմսուհոյն խօսքը լսած էի իւր Բարիզի ամենէն նշանաւոր կիներէն մին, բայց երբէք չէի հանդիպած իրեն։

—Ա՛հ, իրա՛ւ, ընտանեկան սուգի մը պատճառաւ տունէն դուրս չէր ելներ։ Այս ձմեռ չերեւցաւ։ Կերեւի որ բուռն տպաւորութիւն մը գործած է ձեր վրայ, յարեց խօսակիցս ժպտելով։

Զեմ գիտեր ի՞նչ վիճերտա զգացումմ մը արգիլեց ինձ կոմսուհւոյն ներկայանալու պատիւը խնդրել։ Այ յիշեմ միայն թէ չէի ուզեր որ անոր եւ իմ միջեւ անտեսի բան մը ըլլայ։ Ներկայացումէ մը իմ շահս պիտի լիներ գլուխս չարժուումմ մը եւ թերեւս քանի մը քաղաքավարական խօսքեր։ Նախամեծար կը համարէի անձամբ ներկայանալ նմա, ես ընթերցելով ժամանակն եւ տեղը։ Սակայն կոմսուհին նշմարած էր թէ ի՞նչ յամառութեամբ կը դիտէի զինքն, որովհետեւ մեկնելէ առաջ ծանեցաւ այն կնոջ վրայ որուն հետ խօսած էի։ Անշուշտ անունս կը հարցնէր։ Այս անուն յիշատակ մը չզարթեցրեր իւր մտաց մէջ։ Մեկնեցաւ, առանց ուշադրութիւն ընելու ինձ։

Թ

Երկու օր յետոյ Բարիզի մեծ մրցանակին, հարիւր հազար ֆրանքի մրցանակին ձիարշաւը տեղի պիտի ունենար Պուլոնեի անտառին մէջ։ Անհերքելի էի թէ պերճ ընկերութեան այդ հանդիսին մէջ պիտի հանդիպէի կոմսուհւոյն։ Առաջին անգամն էր որ ոտք կը դնէի ձիարձակարանի մը վրայ, եւ երբէք չէի գիտեր թէ ինչ նորօրինակ տեսարանի մը ներկայ պիտի գտնուէի անդ։ Երկար ատեն փնտռեցի զայրիկն տը Շալի վերելակաց կրման շրջապատին մէջ որ բազմութեամբ խճողուած էր։ Այնքան կիներ կային անդ, եւ անփարձ աչերու համար ա՛նքան կերպարանափոխեալ իրենց զարնանային արդուզարդերով, որ նախ անոնցմէ ոչ մին ճանչեցի։ Ազմուկը, շարժումն, արեգական պայծառութիւնը, գրաւադիրներուն աղաղակները խելագար գլխէս առին։ սակայն վերջի վերջոյ նշմարեցի կոմսուհին։ Կայսերական բեմին առջև նստած էր, ազատակամ կանանց խմբակի մը մէջտեղ զորս ամեն մարդ կը դիտէր։ Իւր ուռուցիկ կարմիր շրջազգեստով, վարդագոյն սնդուսէ բարձրունկ կոշիկներով, գարնանագեղ գլուխարկովն որ ծաղկաց դէզի մը կը նմաներ, հազար անգամ աւելի գեղեցիկ եւ աւելի յանկուցիչ թուեցաւ ինձ։ Իւր քօղին նորօրինակ ձգուածքը մանաւանդ մտանաւոր արտայայտութիւն մը կուտար իւր հրապուրիչ դէմքին։ Այս քօղը, կամ մանաւանդ սպիտակ դաշտէն այս երկար անսեթեւեթի երիզն, որ գլխակի մը պէս ձգուած էր դէմքին վրայ, կը պարփակէր գլուխն ողջոյն, եւ վարսից խոպոպներուն վրայ կապուած հանդոյցին երկու ծայրերը թեթեւ իմն կ՚որոշէին քուսմբի գլխակներու, բարեունակի մարձերու և աւելի քան մէկ մեղր երկայնութեամբ մետաքսեայ նեղ ժապաւէններու մէջտեղ։

(Շարունակելի)

բոլորովին ձուլուած են երկրին ազգային կենաց հետ։

ՖՐԱՆՍԱՑԻ մէջ հաւանօրէն այսօր տեղի կ'ունենայ Նախագահական ընտրութիւնը։ Մեբակոյտ և Երեսփոխանութիւն, ի Վերաժողով գումարեալ, կ'ունենան իրը ինն հարիւր յիսուն ձայներ, և որպէս զի Պ. Ժիւլ Կրէվիի յաջորդն ընտրուի, պէտք է որ 476 ձայն միացնէ իւր վրայ։ Բայց մինչեւ իսկ եթէ Պ. Ֆլոքէ եռ քաջուի ընտրելիութենէն, տակաւին կան Ֆրէսինէ, Ժիւլ Ֆէրրի, Պրիսոն, Լը Ռուայէ, Սատի Քարնօ և մինչեւ իսկ Ֆլուռէնս, և ինդիր մ'է թէ հանրապետական ներհակ խմբակները դիւրաւ պիտի կրնա՞ն համաձայնիլ ասոնցմէ միոյն վրայ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Պատրիարքարանի ծանուցեալ խնդրոյ քննութեան համար Բարձր Արիքի փաշայի նախագահութեամբ կազմեալ յանձնաժողովոյ անդամք են Կրթական Նախարար Վահեմ. Միւնիֆ փաշա, Վահեմ. Պէյլիկճի պէյ և Դատական Նախարարութեան խորհրդական Վահեմ. Վահան էֆէնտի։

Կը լսենք թէ յանձնաժողովն իւր նպաստաւոր տեղեկագիրը պիտի ժամուցանէ Նախարարաց խորհրդոյ յառաջիկայ Նստին, եթէ արդէն չէ ժամուցած երէկ։

Պրուսայի Առաջնորդ Դեր. Բարթուղիմէոս եպիսկոպոսի և տեղւոյն դաւառական ժողովոյ դիւանին կողմէ ստորագրեալ գիր մ'ուղղեալ առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն՝ ցաւ կը յայտնէ Ն. Ամենապատուութեան հրաժարականին համար և կը խնդրէ շարունակել զիւր պաշտօն։

Նոյնիմաստ հեռագիր մ'ևս հասած է Եւդոկիայէ ինչպէս նաեւ այլ և այլ դաւառներէ։

Քարբերդի առաջնորդական տեղապահ Շիշմանեան Դեր. Զեւոնդ եպիսկոպոս հեռագրով՝ մ'ուղղեալ յԱզգ. Պատրիարքարան՝ կրկին անգամ հրաժարած է իւր պաշտօնէն և խնդրած է որ ուրիշ եկեղեցական մը զրկուի իւր պաշտօնը նմա յանձնելու համար։

Ռումանիոյ Թրկօդնա քաղաքի Հոգաբարձութեան եւ ազգայնոց կողմէ ի Պատրիարքարան հասած գիր մը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն Մոսկոֆեան Տ. Խաչատուր քահանայն ժողովուրդն անհոմիւ թողլով Պուքրէշ մեկներ է, անդ քահանայագործելու համար։ Այս գիր յանձնուեցաւ Կրօնական ժողովոյ։ Միւս կողմէ, Պատրիարքական Դեր. Փոխանորդ Հայրն յիշեալ քահանային բացատրութիւն պահանջեց իւր այս ընթացքին համար որ մեծապէս գայթակղեցուցած է տեղւոյն ժողովուրդը։

Մեր այս աւուր երրորդ երեսին մէջ կ'արտատպենք Եէրուշէնիի Ազգն՝ մը Օրուէրէն քաղուած մը։ Մեր յատուկ խնդրանօք, Մելանիա մասնաւորապէս Աղէ-Եէլի համար գրած է Օրուէրէ մը որ պիտի հրատարակուի յառաջիկայ շաբաթ օր։

Ստացանք ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏԻ սեպտեմբեր եւ հոկտեմբեր ամսոց թերթերը, միացեալ, հետեւեալ բովանդակութեամբ։

Մրցանակ Սահակ Մեսրոպեան, Ե.։ — Մեղուն (Օտան), Մելանիա։ — Մահագրքրուած առ Վերժին Սեղբոսեան Արմեն Լուսինեան։ — Մեր Ռուսահայ հիւրերն, Ե.։ — Ուղերձ առ Կարա-Մուրզա, Մարի Սուքիասեան։ — Ա՜խ վաղիւ, Դրուագ մը ի կենաց Միլիմուսի, Արիստակէս Ֆէտճեան։ — Դրական հաւատք (Ազգային խոստովանութիւն), Ե.։ — Տր. Յովհաննէս Հանուշ. Հանդէս ամսօրեայ։ — Որբանն, Աղեք. Դ. Փանոսեան։ — Միխիթրի, Մ. Դ. Մօզեան։ — Ուղեւորութիւն իմ գրասենեակս չուրջ, Դեւանիս։ — Հասգիւղ, Ե.։ — Աղջկան մը Օրագիրը, Մելանիա։ — Երկաթ, Լ. Պագէլ։ — Երկաթին առթիւ, Մելանիա։ — Երկու առներ, Ց. Սեթեան։ — Տրպագրութեան գլուխ և իւր արդիւնքները, Տրէյքէր։ — Յուրեւան Ա.յմազովսքիի, Մշնակ։ — Յուշիկք Բիւթանանքը, Ս. Ց. Այվազեան։ — Արդի քաղաքարթութիւն, Լ. Ժուսքրանտս։ — Ա.լեւայք։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՆԵՆԵՐ, ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՐԱՆԵՈՒԹԻՒՆԵՐ

Սանիյէ Միւթէֆիզ աստիճան տրուեցաւ Կրէտէի Իտարէի ժողովոյ անդամ Հիւսէյին էֆէնտիի և Պէրութի Իտարէի ժողոյ անդամ Դարանի Զատէ Սատէտտին էֆէնտիի։

Սանիյէի երկրորդ աստիճան՝ Կրէտէի Իտարէի ժողովոյ անդամ Իսրահիմ պէյի ու Սալիհ էֆէնտիի և Երուսաղէմայ Նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական Մըրպահ էֆէնտիի։

Սալիսէի աստիճան՝ Երուսաղեմայ առեւտրական դատարանի անդամ Զաքարիա Պողոս էֆէնտիի, Ոստիկանութեան Նախարարութեան Հաշուակալութեան դիւանի առաջին քարտուղար Բաշիտ էֆէնտիի և Սէօյիւտի քաղաքային բժիշկ Մարբօ Բէյմալ էֆէնտիի։

Առանալի Իսլահէյէ գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Օսմանիյէի գայմագամ Պէքիր պէյ և նմա յաջորդեց Ազղղիյէի գայմագամ Ապտուլլահ պէյ։

Հալեպի Հարեմ գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Ճիսրը Շուղուրի գայմագամ Պէքիր Զիւհրի էֆէնտի և նմա յաջորդեց Հարէմի գայմագամ Ահմէտ Ճէմիլ էֆէնտի։

Սէլանիկի Զարլըդ գաւառակի գայմագամ անուանեցաւ Ալասօնեայի Նախորդ գայմագամ Բաղրպ պէյ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պէյլերպէյի հիւանդանոցին առաջին բժիշկ դնդապետ Եօրկաքի պէյի եւ Կրէտէի Իտարէի ժողովոյ անդամ Հիւսէյին Ֆեամի պէյի։

Զորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ հազարապետ Տօքթէօռ Եմէր պէյի որ հանգատեան թոշակ կ'ստանայ և Միւրեֆիթի Նախ Մէհմէտ Խալրի էֆէնտիի։

Երրորդ կարգի Շէֆգատ՝ Սկիւտարի ոստիկանութեան դպրեակ Ա.յնէ Հանըմի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ

Նախարարաց Խորհուրդն իւր երեկի նստին մէջ քննեց Եվմտացոյցի յանձնաժողովոյ կողմէ պատրաստուած տեղեկագիրն և այս առթիւ կարծեաց փոխանակութիւններ ունեցաւ։ Նոյնպէս թէ՝ անտառաց և հանքաց և թէ՝ այլ վարչութիւններէ պաշտօնեաներ կոչելով ընդարձակ տեղեկութիւններ առաւ տեղեկագրի պարունակութեանը վրայ։

Նախարարաց Խորհուրդը չկրնալով աւարտել եվմտացոյցի քննութիւնն, որոշեց երկրորդ Դոսի մը մէջ զբաղիլ սոյն կարեւոր խնդրով։

—Պառոն տը Հիրշ երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Բարձր Մեծ-Եպարքոսին, Արտաքին գործոց Վեհմ. Նախարարին, Խորհրդական Վեհմ. Տատեան էֆէնտիի և Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Նորատունկեան Վեհմ Դաւրիել էֆէնտիի հետ։

ՍՈՊՐԱՆԻՇԼԻՆ

Սոպրանիյէի վերջին նիստերէ մէջն, Նախարարապետ Պ. Սդամպուլոֆ՝ ի պատասխանի հարցման մը որով կ'ուզէին գիտնալ թէ կառավարութիւնն ի՞նչ ընել մտադիր է եթէ Տէրութիւնք չճանչնան զՖէրտինանտ իշխանն իբր իշխան Պուլկարիոյ, յայտարարեր է թէ այդ հարցման պատասխանը պարզուած է Ֆանտրի կոմսին բանախօսութեան մէջ և թէ ինք ոչինչ ունի յաւելեալ Աւստրիոյ Նախարարապետին խօսքերուն վրայ։

«Պէտք է լաւ ի միտ առնուլ թէ, յարեր է Պ. Սդամպուլոֆ, պուլկար կառավարութիւնը գրեթէ ոչինչ պիտի շահի Բոպուրկի իշխանին տէրութեանց կողմէ պաշտօնապէս ճանչցուելովը։ Զեւի տարբերութիւն մը կայ միայն, եւ մեծ կարեւորութիւն մը չունի իշխանութեան կառավարութեան համար որ օտար հիւպատոսք իրեն ներկայանան, պաշտօնական կամ անհատական հանդամանքով, հանդիսաւորապէս կամ պարզ հագուստով։ (Հէնտաղ)։

Նախարարապետը, շարունակելով. «Իրաց արդի վիճակն աւելի նպաստաւոր է քան պաշտօնական վաւերացումմ մը, վասն զի թոյլ կուտայ Պուլկարիոյ իւր հարկը չվճարել և ռուսական դրօշամ չունենալ Ալէքսանդր Կայսեր կառավարութիւնը ներկայացնելու համար։»

Ասա Պ. Սդամպուլոֆ հարկադրուեր է պահ մը կանգ առնուլ, որպէս զի գաղրի այն յուզումը զոր այս գործնական խօսքեր յառաջ բերած էին ժողովոյն մէջ, ապա յարեր է.

«Ուրիշ միտոց մ'ալ ունինք ապագային մէջ ո՛ր և է օտար միջամտութենէ ազատելու համար։ Սակայն առ այժմ չպիտի յայտնեմ ձեզ պետական գաղտնիք մ'է։» (Մանիպէօռ)

ՍԻՒԷԶԻ ԶՐԱՆՑՔ

Նախարարաց Խորհրդոյ տեղեկագիրն ի մասին այն երկու կէտերու բարեփոխմանց որոց պէտք կը տեսնուի Սիւէզի ջրանցքին չեզոքացման համար կնքեալ անգլօ-ֆրանսական պայմանագրոյն մէջ, կայս. պալատ ղրկուած և Վեհ. Սուլթանի վաւերացման մատուցուած է, Անգլիոյ և Ֆրանսայի հաղորդուելէ առաջ։ Այս երկու բարեփոխութիւնը մեծ կարեւորութիւն մը չունին, վասն զի առաջինը զուտ ձեւակերպութեան խնդիր մ'է։ Իսկ երկրորդը կը վերաբերի միջազգային յանձնաժողովոյ Նախագահութեան, զոր Անգլիա կուզէ յանձնել իւր հիւպատոսին, իբր երիցագոյնն Եգիպտոսի հիւպատոսաց, իսկ օսմ. կառավարութիւնը կուզէ իւր պատուիրակին յանձնել այդ պաշտօնը։

* * *

Այն ծանուցագրոյն մէջ զոր Լորտ Սալիսպուրի ուղած էր առ Պ. Ֆլուռէնս և որուն մէկ օրինակը Բ. Դրան յանձնուած էր ֆրանսական դեսպան Մոնդէպելլո կոմսին ձեռամբ, Անգլիոյ նախարարապետը կարեւոր վերապահումմ մ'ըրած էր ի մասին գործադրման կամ լաւ ևս իրական արժէքին այդ պայմանագրոյն։ Արդէն նմանօրինակ վերապահումմ մ'եղած էր 1885 յունիսի 13ին, Միջազգային ճանաչաժողովոյն մէջ որ կը գումարէր ի Բարիզ, անգլիական առաջին պատուիրակ Սըր Ճիւլիէն Բրնսէֆոդէի կողմէ։ Այս անգամ, Լորտ Սալիսպուրի ընդունելով հանդերձ պայմանագիրն իբր վերջնական կարգադրութիւն, որ պիտի երաշխաւորէ Սուէզի ջրանցին ազատ նաւարկութիւնը, հարկ կը դատէ՝ նկատելով եգիպտոսի այժմեան արտասովոր վիճակն, ընդհանուր վերապահումմ մ'ընել ի մասին գործադրման այս տարադրութեանց, ցորքան չեն համապատասխաներ անոնք արդի կացութեան և կը բնան արգելուլ բրիտանական կառավարութեան գործելու ազատութիւնը, Վեհ. Թագուհւոյն զօրաց յԵգիպտոս գտնուած միջոցին։

Անգլ. կառավարութեան այս վերապահումն՝ յաչս ֆրանսացի դիւանագիտաց մին է այն պատճառներէ որովք օսմ. կառավարութիւնը պէտք է անյապաղ ընդունի նոր պայմանագիրը։ Ֆրանսա կրսէ թէ այդ պայմանագիրը զէնք մը պիտի տայ Բ. Դրան ձեռքը, պահանջելու համար Անգլիայէն որ վերջնապէս և ամբողջովին հեռացնէ իւր զօրքերն Եգիպտոսէ, քանի որ անհրաժեշտ պայման մ'է այս՝ Սիւէզի ջրանցքին չեզոքացումն երաշխաւորելու համար։

Կ'երեւի թէ բրիտանական դահլիճն այս մի և նոյն վերապահումն է որ վարանել կուտայ զՈւսիա՝ անգլօ-ֆրանսական պայմանագիրն ստորագրելու։

Մինչեւ ցարդ Իտալիա միայն իւր հաւանութիւնն յայտնած է այդմ։

ԴՈՂՈՒԹԻՒՆ ՄԸ Ի ՂԱԼԱԹԻՈ

Ղալաթիոյ սեղանաւորաց շաւերը սովորութիւն ունին իրենց դրամներն ու արժեթուղթերը ամեն իրիկուն Գօմիսիոն թանը տանելով, վերնայարկը գտնուած յատուկ դարակներու մէջ պահել, որոց բանալին իրենց քով է։ Երէկ իրիկուն յոյն սեղանաւոր մը, ըստ սովորութեան, 400 ոսկւոյ արժեթուղթ կը դնէ իւր դարակին մէջ, սակայն բանալին վրան կը մոռնայ։ Հաղիւ խանին դուռն իջած էր, երբ յիշելով իւր մոռացումը, կը փութայ վեր երթալ և բանալին առնուլ։ սակայն արժեթուղթերն անյայտացած էին դարակէն։ Իրողութիւնն իսաց կը տրուի ոստիկանութեան որ քննութիւն մը բացած է և քանի մը ձերբակալութիւններ կատարած, այս վայրկենական դրութեան հեղինակը գտնելու համար։

Կայս. բժշկական վարժարանի վերատեսչութիւնը փոխանորդաբար պիտի վարէ Տօքթէօռ Սաիպ փաշա, ցպապքենութեան Մարքօ փաշայի որ հիւանդ է։

—Թուրէք կիմանայ թէ Զաթալճալի կառավարչին կողմէ տեղւոյն Թղթակցութեանց տնօրէն Նաիմ պէյը Մաքրիգիւղ գնացած է քննելու համար այն բողոքներն որք եղած են գիւղին գայմագամ Ահմէտ պէյի պաշտօնավարութեան դէմ։

—Ներքին գործոց նախարարութիւնը ծանոյց բոլոր պաւառաց թէ Բէյթի վարչութեան եւ կառավարութեան միջեւ եղած բանակցութեանց առթիւ տրուած պաշտօնագիրք դրոշմաթուղթէ ազատ պիտի մնան։ իսկ դատական գործոց յատուկ պաշտօնագիրք ըստ օրինի հարկ եղած դրոշմաթուղթ պիտի կրեն։

—Մէքսիկի սպանիական փոխ-հիւպատոս Պ. Մավրիմաթի նոյն նաւահանգստի մէջ ունեցած մեկնութիւններէն երկու հատն, որք 30,000 քիլէ արմտիք կրնան պարունակել, ձրիաբար կայս. կառավարութեան տրամադրութեան ներքեւ դրած է։ Այդ մեկնութիւններու մէջ պիտի պահուին վեհ. Սուլթանին կողմէ Դոնեաի սովելոց շնորհեալ արմտիքը մինչեւ որ անդ ղրկուին։

—Սուտանէն նոյմ. 12/24 թուականաւ Գահիրէ հասած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Օսման էլ-Ադրաք մեռեր է վերջին ճակատամարտերէ միոյն մէջ առած վիրաց սաստկութենէն։ Նմանապէս մեռեր է Սուտանցոց գլխաւոր պետերէ մին, Սիուար-էլ Զաֆաղ, Պէտէվիներու հետ եղած կռւոյ մը մէջ։

Ապգարի մէջ երեսունի չափ տեր-վիշներ միայն կան եղեր, ուզտերու վրայ հեծած։ Պահ մը Սարաբի շրջակայքն երեւցող տերվիշներն իմանալով որ սահմանագիսոյն վրայ գտնուած եգիպտացի պահապանաց օգնութեան զօրքերը կը ղրկուին, խոյս տուեր են։ Հետեւաբար սխալ է ենթադրել թէ մէհտիականք յառաջ կը խաղան առաջիմ։

—Կը հաւատան թէ կայս. կառավարութեան և Օսմ. Պանքային ներկայացուցած դրամատեարց խմբին միջեւ վերջնական համաձայնութիւն գոյացեր է երկաթուղեաց միացման գծերու շահագործման համար։

—Սէրմոլլ կիմանայ թէ Պ. Վինսրնդ Քայլարտ՝ ներկայացուցիչ անգլ. արծեսարաց՝ Լոնտոն պիտի ուղեւորի 75,000,000 ֆրանքի փոխառութիւն մը հնարելու համար յանուն պուլկար կառավարութեան։ այդ դրամով պուլկարը պիտի վճարէն բուլգարական հարկը, Օսմ. Պանքային ունեցած պարտքերնին, պիտի գնեն Ռուսճուք-Վառնայի երկաթուղին և պիտի աւարտեն միացման գծերու շինութիւնն։

—Իտալիոյ կառավարութիւնն Իտալիոյ Թաչի պատուանշանի երկրորդ աստիճանն ընծայեր է Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան քարտուղար Պ. Մէգաքասի։

—Իզմիրի Սիմոն և Ընկ. և Սիմոն Ֆինչէ և Ընկ. անուն գերմանական վաճառատանց (որք Փոքր Ասիոյ մատուռներէն կը շահագործեն) տնօրէն Պ. Ֆ. Սիմոն մայրաքաղաքս եկած է բանակցելու համար ինչ ինչ ճարտարարուեստական ձեռնարկութեանց համար զորս սահմանել կուզէ գերմանացի դրամատարց խումբ մը որոյ ներկայացուցիչն է ինք։

—Բ. Դուռը նոր հրամաններ ուղղած է գաւառական իշխանութեանց՝ որպէս զի խստիւ հսկեն Ռթէնքի լրագրաց թուրքիա մտնելուն դէմ դրուած արգելքին գործադրման։

—Եվմտական նախարարութիւնն հեռագրաւ ծանոյց Տրապիզոնի կուսակալութեան թէ Կիւմիւշխանէի հաշուակալ Բէյիտ էֆէնտի նոյն պաշտօնով Լազիսթան փոխադրուած և նմա յաջորդած է Լազիսթանի հաշուակալ Միրհատ էֆէնտի։

—Ծովային նախարարութեան մէկ յանձնարարութեան վրայ՝ Քաղաքաւորութիւնը վերցուց Դարդանելի Փաշայի շրջակայ ոչխարի փարախներն, որովհետեւ ծովային զինուորներէ և այդ գիւղի ժողովուրդէն ոմանք վտանգաւոր հիւանդութենէ մը կը վարակուին որ հիւանդ ոչխարներէ կը փոխանցուի։

—Թաղիւղի Հալրճը Օղլու թաղը բնակող բառասուն-հինգ տարեկան հրեայ մը երէկ գիշեր իւր տան մէջ ինքզինքը պատէն կախելով անձնասպան եղաւ։

—Այս առաւօտ ժամ 12 ½ին միջոցները Դատ-գիւղ, Ել-տէլիրմէնի թէվֆէ-պաշի թաղն հրդեհ ծագելով Համտի պէյ անուն անձի մը անմարդաբնակ կէս փայտաշէն տունը միայն այրեցաւ։

Տունը ապահովագրուած լինելուն մարելու շատ չնաքեր չեղան։

—Ադրիանուպոլսոյ մէջ հետեւեալ ոճրագործութիւնը տեղի ունեցեր է։

Բանդէֆի անուն յոյն փաստաբանի մը աղջկան ամուսնութիւնը կը կատարուէր, երբ նոյն թաղը բնակող երկու երիտասարդներ հարսանեաց տունը մտնելով գինի ուզեցին խմելու համար։ Մինչ տնեցիք կը մեծարէին զանոնք, երիտասարդաց մին Բանդէֆիի մտնելովզաչոյի հարուած մը մխեց ձախ կուրծքին։ Խեղճ մարդը մեռաւ նոյնժամայն։

Ոճրագործն ու ընկերը ձերբակալուած են։

—Հեռագրական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ նամակատուներ հաստատուած են ի Համիտիյէ, Քաֆիլ-Հիսար և Սու-Շէհրի, Գարա-Հիսարը-Շարքի գաւառակին մէջ։ Այդ տեղերը չարաթական սուրհանդակներ կը բանին այժմ։

—Իզմիրի լրագրաց տեղեկութեանց նայելով, Պէլլէա չոգենաւուն ընկղմամբ կորսուած մարդոց թիւն է 69։

—Ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Եագօպլէֆ այսօր արձակուրդով կը մեկնի մայրաքաղաքէս։

—Գահիրէէն կը գրեն թէ Նեղոսի եգիպտական նաւատորմի նախկին հրամանատար ծովակալ Ահմէտ փաշա Հայանէֆի մեռեր է։

—Լոյսի ընկերութեան Իզմիրի ճիւղին գործակալ Պ. Մաքինիչ, որ երկար տարիներէ հետէ Լոյսի ծառայութեան մէջ կը գտնուի, հանգստեան կոչուեր է, իւր ամբողջ ամսաթոշակն ստանալու պայմանաւ։ Պիրէոնի գործակալ Պ. Օթօ Մօզէթիկ Իզմիր փոխադրուած է իւր յաջորդ Պ. Մարինիէի։

—Մաղթայի իշխանութիւնը կը մերժեն երեր կղզին ընդունիլ Սեւ եւ Ագիսու ծովերէն տարուած անասուններն։

—Իտալիոյ խորհրդարանի անդամներէն Պ Ֆլոթի որ Կ. Պոլիս այցելելէ յետոյ Իզմիր ուղեւորած էր, այդ քաղաքէն մեկներ է Իտալիա վերադառնալու համար։ Պ. Ֆլոթիի ուղեւորութեան նպատակն էր ազգային տեղեկութիւններ քաղել Արեւելեայ վրայ իւր պատրաստած մէկ գրքին համար։

—Եէկէ Խոմիսէի չոգենաւով Աղէքսանդրիա ուղեւորեցաւ Եգիպտոսի պարսկական ընդհանուր հիւպատոս Միրզա Նէէֆ Ալի խան։

—Ռումանիան, Սիլիստրէէն և Բէյսրիթնճէէն եկող հարիւր քսան և ութ իսլամ գաղթականք երէկ Զմիւռնիա ուղեւորեցան։ Նոյնպէս Մուսանիա ուղեւորեցան Պաֆրուտի չորս հարիւր իսլամ գաղթականք։

ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ

ԲԵՐԱՅԻ

Այս իրիկուն առաջին ներկայացում ԳԱՐՄԷՆԻ։

Հրատարակուեցաւ Զարէֆ Հիւանդաբանէանց դէմ Նախաղգուշացման և բուժման տետրակին 16րդ տպագրութիւնն, ի Տր. Վէյսմանէ, Նախկին զինուորական բժիշկ, պատուակալ անդամ Սպիտակ Խաչի առողջապահական ընկերութեան։

Այս տետրակը կը յանձնարարուի ամեն անոնց որք Ջրախտութեամբ կը տառապին։ Զբաղաբար կ'ստացուի ի Կ. Պոլիս, Վէրիդս դեղարանէն, Եր. Բսիւք Գալաբրրըմ, Դալաթիա Անգրիանոս պոլիս, Տր. Շմիտէկ, և ի Պուքրէշ Պ. Սիուռ (Ազգային Դեղարան)

1256

ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

Ուրբաթ Դեկտեմբեր 1էն 31 (Ը. Ե.) Թրամուէյից զանազան գծերու կառքերուն երթեւեկութեանց ժամանակացոյցը։

Դեկտեմբեր 1էն 31, Պէշիքթաշ, Ագ-Սէրայէ և Շիշլի առաջին կառքը պիտի մեկնի ժամ 1·45ին ըստ թրքաց։

Գարաքէօյէն ի Պէշիքթաշ վերջին կառքը պիտի մեկնի ժամ 1·30ն ըստ թրքաց, Լէմնի-Լիսանէն ի Թաշ-Գարու և Եսի-Գուլի յԱգ-Սէրայ վերջին կառքը պիտի մեկնի ժամ 1·15ին ըստ թրքաց, և Գարաքէօյէ ի Շիշլի վերջին կառքը, պիտի մեկնի ժամ 1·15ին ըստ թրքաց։ Այս վերջին գծին վրայ, գիշերային երթեւեկութիւնը պիտի սկսի գիշերուան 1·15ին և պիտի վերջանայ 3ին ըստ թրքաց։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 29 Նոյեմբեր

Ժասոլ դէ Տէպոն խօսքին նայելով, Անգլիոյ և Երրեակ-Դաշնակցութեան միջև բանակցութիւնը ի գլուխ հանելու վրայ են։ Այս բանակցութեանց նպատակն է որոշել թէ անգլիական նաւատորմի օրգան մատնակցութիւն պիտի ունենայ Միջերկրայի հաւասարակշռութեան պահպանութեան մէջ։ Այս բանակցութեանց կէտ նպատակն է մանաւանդ այն պարագայն յորում Օսմանեան Կայսրութեանն անվթարութիւն ի վտանգի լինի։

Բարիզ, 29 Նոյեմբեր

Պ. Կրէվիի նախագահութեան պահպանման կուսակիցք թախանձեցին Պ. Կոպլէի որ կազմէ նոր նախարարութիւնը, բայց Պ. Կոպլէ մերժեց։ Անկասկած կը թուի թէ ոչ մէկ նոր փորձ պիտի լինի՝ նախագահական տագնապին առաջքն առնելու համար։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 19 Նոյեմբեր

Օսմանեան Բանսոլիսէ

		Դահեկան
Երեկ երեկոյ գոց. (Միաց.	Սերի Դ. Կ.	15 16
Պարսային գոցուէլէն վերջը	» »	15 17
Բէրայի մէջ	» »	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	» »	15 17
Բարձրագոյն գին	» »	15 17
Նուազագոյն »	» »	15 17
Կէս օրին	» »	15 17

ԻՍԹԻԳԱԼԶԷ ՏԱԼԹԻԼԻ

Երեկ երեկոյ	37 34
Այս առաւօտ	37 38
Կէս օր	37 37

ԸՆԹԱՑԵՐ ԱՐԺԵԹՂԹՈՅ

Փոխառութիւն 1858)	Սերի	24 20
» 1862)		
» 1860)		
» 1863) 3	»	14 10
» 1872)		
» 1865)		
» 1869)	»	15 15
» 1873)		

ԲԱՅԵՆԵՏՈՒՄԻՆ

Ցօսիէֆէ յԱԷՆԷրալ	Ամգլ. Լ.	4 2
Քրէտի յԱԷՆԷրալ	Դ. Կ. Օսմ.	6 32
Պանք տը Գոնս	»	6 15
Ցօս. Շանտ է Վալէօր	»	3 25
Թրամուէյ	»	347 ½
Բանկէրի երկաթուղի	Ֆր.	84 7/8
Գալիկասիոն տը Բրիտանիէ	»	—
Բանկեթուղի Լաբրիսմի	»	101

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 30 Նոյեմբ. ժամ 5 վայր. 15 երեկ

Ամգլ. բանսոլիսէ		102 ½/16
Օսմն. »	Սերի Դ. բացուեցաւ	13 15/16
» » »	գոցուեցաւ	13 15/16
» » »	Ա.	24 ½
» » »	Բ.	14 5/8
» » »	Գ.	13 7/8
Օթօման 1871		72 ½
Փոխառութիւն 1877		85 ½
Պանք Օթոման		9 7/8
Իտալական փոխառ. 1873		95 5/8
Եգիպտական միացեալ (Ինիֆիտի)		73 5/8
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		98 5/8
Տայրա Սանիէ		69 5/8
Օսմանիէալ (փոխառ. Լոշիլտ)		96 3/4
Հունգարական պարտատոմսերի 4 %		— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		25 55

Վիէննա, 30 Նոյեմբ. ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	125 80
Օսմանեան երկաթուղի	17

Բարիզ, 30 Նոյեմբ. ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Իրանական Ռանթի 4 ½ %	107 07 ½
» » 3 %	81 85
Օսմանեան բանսոլիսէ Սերի Դ. բացուեցաւ	14 12 ½
» » » գոցուեցաւ	14 15
» » » Բ.	14 25
» » » Գ.	14 05
Օսմանեան երկաթուղի	— —
» Բէյրութ բանկեթուղիք	— —
Պանք Օթոման	502 50
Իրէտի Լիոնէ	560
» Ֆոնսիէ	1385
Բանկեռոմն Լիոնի	1240
Ցուէզի ջրանցք	2011 25
Իտալական 5 % 1877 թ.	100 ½
Իտալական Ռանթի	97 60
Սպանիական (արտաքին)	67 3/8
Եգիպտական միացեալ	372 50
Բրիսրիթէ թիւրք	355
5 % Հելլենական	364 37 ½
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 34

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 30 Նոյեմբ. ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթի 4 ½ %	— —
Օսմանեան բանսոլիսէ	14 15
Եգիպտական	372 50

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԿԱՅԾՈՒՌԻԿ

Սիրելիդ իմ Պարոն Կայծուռիկ.

Ամէ-Եէլի 14 Նոյեմ. թուոյն մէջ կարդալով ձեր ազնիւ, սիրուն և բազմանիւթ նամակն ուղղեալ առ . . ., մեծապէս ուրախ եղայ հաստատելու թէ մէկ ամսուան մէջ հակաբանութեան, բան . . . բառաստեղծութեան, քաղաքակրթութեան և մանաւանդ գաղղիաբանութեան մէջ մեծ յառաջդիմութիւն ըրած էք։ Այլ, ինչպէս միշտ, այս անգամ ալ դաշնեալ, ձեր բուն նպատակին հասնելու համար, զանազան և ամենեւին զիրար չբռնողնիւթերէ խառն յառաջաբանիդ չէք մոռցած. լաւ։

Արդ կը սխալիք եթէ կարծէք թէ՝ ձեզի յատուկ վարպետորդիութեամբ, տառափոխութեամբ և բառի խաղերով (jeu de mots) ինքզինքիդ արդարացնել և փաստ մը ապացուցանել կարելի է։

Հակառակ ձեր ամեն ճգանց, Ամյաչ էֆէնտիին իրաւունք ապնիս, արդար և ողջամիտ պատասխանն ամեն գովեստի մեր է, որ դիս առանց ճանչնալու, ինքնակամ, ընդհանուր զարգման իրաւամբ ձեզ դէմ իւր թարգման հանդիսացած էր։ Վասն զի բազմաթիւ են ձեր հարուածեալները, գրեթէ ամէն անոնք որ՝ ինչպէս ազէկ ըսած էր Ամյաչ էֆէնտին՝ գրականութեան մասիկնալու դատապարտելի գաղափարն ունեցած են, և բարեբախտ կը հաստատիմ զիս այս առթիւ հասարակաց առջեւ իրեն իմ խորին շնորհակալութիւնքս մատուցանել։

Կ'ազաչեմ, Ամյաչ էֆէնտիին գաղափարները պաղորելով ձեր տեսակէտին մի յարմարցնեցք զանոնք։ Ո՛չ, ինքը չէ ըսած թէ ինձ դպչիլը մեղք է. այդ ձեր գլխէն կը ստեղծէք։

Դարձեալ չեք ուզեր հաստատել թէ tête d'un pont կրսեն և անանուանէք զանոնք որ կը պնդեն թէ այսպէս է. ի՞նչ աստիճան պարզամտութիւն, չբռեմ ուրիշ բան։ Ներեցէք տուած ձանձրութեանս. բացէք, փնտռեցէք այս անգամ բառարաններու մէջ, վասն զի գեռ չէք ըրած զայդ, կը հակրցուի։ Ի դիւրութիւն ձեզ, կ'օրինակեմ Լառուսի փոքրիկ բառարանէն tête բառին խմասաներէն մին ալ։ Tout ce qui a quelque rapport de situation ou de forme avec la tête: tête d'un arbre, d'une épingle, tête d'un pont etc . . . և Պարոն Նորայր Բիւզանդացւոյ Գաղղ.-Հայ բառարանէն ալ tête de pont. Խարջախէ, Խէլ Խարջէ . . . Անճար ուրեմն Ակադեմիան, անճարնե՞ր բոլոր բառարանները գրողները. ա՞յսպէս կը մկրտէք զանոնք . . . Այլ մի միայն tête de Gaïdzorigue, գլուխ կայծուռիկի չբսուիր, որովհետեւ այդ esprit՝ զոր միշտ ձեր օգնութեանը կը կանչեք և որով լի էք, այլ ի՞նչ esprit . . . esprit . . . de vin, կ'երեւի թէ ձեր գլուխը ձեզմէ ելած ըլլալու է որ իմ գլուխս կաղամբի հետ կը շփոթէք։

Վերջապէս կ'ըսէք. Le jeu ne vaut pas la chandelle. եթէ այդ ստոյգ է, ինչպէս որ կը վկայէք դուք, այլ դուք միայն, ինչո՞ւ համար ուրեմն այդքան երկայն և պատուաբեր յօդուածներով կը սկսիք յարձակիլ և ինքզինքիդ նեղել ընդունայն տեղ. միթէ ողջմտութիւնը այսպէս չի՞ հետեւիր։ Տարօրինակ պատճառաբանութիւն. յանուն յարձակիք ամենուն վրայ և չէք ուզեր փոխ

թէ ասոնք ալ «պատուելիական հընաւորց դաղափարներ» են։ Թող Զեռի համար այդպէս ըլլան, այլ իրականութիւնը միշտ իրականութիւն է, որ կողմը որ դարձնէք և ինչ հով ալ փչէ և, փառք Աստուծոյ, ձեր խօսքովը ոչինչ կը փոփոխի։

Ընդունեցէք, մեծապատիւ, մեծարգոյ և ազնիւ Կարծուելի էֆէնտի, անկեղծ և ամենախորին զգացմանցս հաւատիքը։

17 Նոյեմբեր 1887 Ց. Վ. Թ.

Կ. ՊՈԼՍԷՆ Ի ԹԻՖԼԻՍ

Ց. ամսոյ 25.—Կէս օր է, Բաքէի Անապոչէ Նաւի մէջն եմ։ Եւ ծովի վրայ ու ծխանքը իմ մէջ..... ու Գուզկունճուգի կողմը կը նայիմ, ու այն ծիածանը կը դիտեմ, որ աղեղ մը կը բռլրե այս գեղի բլրակողի վրայ,—կանձրեւէ։

Ժամը 8 ն է, ու կէս մը սրտիս մէջն եմ, կէս մը աչքերուս մէջ. սիրտս ինծի կը նայի ու աչքերս Անատոլիին.—կողերը կարմիր ու սեւ ներկեր է Անատոլին, դրօշը կարմիր, դեղին ու ճերմակ, ու բարձր ու չէն միջնաբաժին մը ունի, որ կը դատէ ու կը ջոկէ անոր ցած ու բաց եղրակողմերը։

Ժամը 10 ին մեր չուկէտի վրայ ենք, կերթանք. կրակ կը ծծէ, ծուխ կը շնչէ հիմա Անատոլին, ու ոտքի տակ կ'ապառնենք Վոսփորն ու իր բացուխուփերը։ Ժամը ½-ին Կ. Պոլիսը մեր ետին է, ու ես իմ քնելատեղ։

Ց. 26.—Կը սիգայ ու շրջրալով կ'ելնէ Անատոլին Սեւ ծովը. 27-ի արեւածագի ատեն Սամսունի առջեւն ենք։

Բլրային ադեղի մը վրայ կը բռնէ Սամսուն իր դիրքը, ու ծովը կողողէ զան անոր հիւսիսէն ու արեւելքէն. ճենովական հին դղեկ մը, խաներ, մզկիթներ կը քաշէին մարդու ուշքը, ու դալար ու ծաղիկուն կողեր ու պառեկները կը մոգեն մարդու աչքը։

Հին գաղթատեղ մըն է Սամսուն, ու Միլէտցիներուն կը պարտի ան, կ'ըսէ Ստրաբոն, իր ծագումը. «Պոլտարքոս» Յոյներուն կը վերագրէ անոր հիմնումը, ու կը սխալուի, որովհետեւ երբ Արիստիօնէն հալածուելով հոն եկան առջի անգամ Յոյները, չէն գտան զան. Արտաշիրի ատեն Պարսիկները տիրեցին Սամսունին, յետոյ Պոնտոսի թագաւորները, ու յետոյ Հռոմայեցիները, որոց արիւն փսխել տուաւ Միհրդատ։

Սամսուն հին Ամիսոսն է, Միհրդատի բնակատեղ. իր բնակիչները Թուրք են Յոյն են հիմա, նոյնպէս Հայեր, որք 1500-ի կը հասնին ու երկու սեռի վարժարաններ ունին։

Կէս օր է, Սամսունէն կը մեկնինք, ու կը ճօճէ ու կ'օրօրուի Անատոլին։ Եւքսինը կը կապտի ու կ'ուզէ յօշել անոր կողերը, ու Պարսիկներ անոր ծածքը կը ցտեն։ Մուրթը կը կոխէ ու ես կը քնեմ, ու կը յուսամ, որ բարի օր ու նոր լուսաբաց մը կը սպասէ մեզի։

Ց. 28.—Տրապիզոնի առջեւն ենք։ Սուրմէլի, հին Բիբսիոի հովիտը կը դիտեմ ես հոս, այն ճամբա՛ն, որ Յոյն բիւրքը իր հայրենիքը բերաւ, ու հայ բիւրեր ու բիւրքերը դուրս կը հանէ իրենց հայրենիքէն... Ժամը 10 ն է, ես նաւի տախտի վրայ եմ, ու Արեւը իր երկնաժամի բոսորուն քարերու մէջ. ամպի նրբին երիզներ ու քնանները կոխելով կը թեքուի, քիչ քիչ ծովի մէջ կը ծակի Մեծն-Մէհը, ու զարմա՛նք, արեւելքը կը մարի, արեւմուտքը կը բռընկի։

Ց. 29.—Անատոլին բեռ կուտայ ու կ'օրօրուի. ջրերը կ'ոստոստին ու կը ճլոթեն մէկդմէկ։ Ծովը տենդ ունի, ես ջերմ մը.—կը մեկնինք։

Ց. 30.—Աչքերս բացի ու Բաթումի առջեւն ենք, ծովածոցի մը մէջ, որի յատակը անկլիական նաւուածքներ կը տեսնէ մարդ, ու երեսի վրայ ըուսական աչքեր,—կողմէ մը նաւասորդ մը ու ամրոցներ, ու կողմէ մը պատնէշներ ու հրետանիներ։

Սեւ ծովի արեւելեան ափի վրայ կիրնայ Բաթում, ձորոխի բերանաթափի հիւսիսակողմը, որ Բաղրամ,—բառաթ անունը առեր է իր ստորին ընթացքի մէջ, ու այս անունը տուեր է քաղքին իր տղմուտներու համար։

Կուրիաի գլխաւոր քաղաքն էր հին ատեն Բաթում, ու Տրապիզոնի վիլայէթի իշխանութեան տակը մտաւ յետոյ. 1878-ի վերհաժողովը Բուսիոյ տաւաւ այս քաղաքը ու ազատ նաւահանգիստ նշանակեց զան, բայց այնպէս չմնաց։

Թիֆլիսէն 300 քիլոմէթր հեռի է Բաթում, ու Դայաբը-Օվա անուն դաշտի մը վրայ կը փռուի. ճամբաները լայն ու գծովի են, տեր ու խանութները կոկիկ ու եւրոպական, ու նոր տուն ու նոր խան, ու նոր խանութ ու նոր օթեան մը օր օրին կը շինուին ու կ'աւելնան. համայնութիւն ու յատակագիծը բաներ են արդէն գեանի բոլոր երեսը, ու իր անուան նշանակութիւնը չունի հիմա Բաթում. բաթան—տղմուտը քաղաք եղեր է, ու իր շոգեկառքերու շունչ ու շրինդը Թիֆլիս ու Բաքու կը հասնին, ու շոգենաւերու ծուխ ու մուխը Մարսիլիա ու Լոնտոն։

Հայաստանի ամէն կողմի Հայերէն նմոյշներ ունի իր մէջ Բաթում, ու 300 տուն ալ հայ բնիկներ, որք փլիլուն փայտի եկեղեցի մը ունին, ու կոկիկ փոքր վարժարան մը, զոր Պ. Գ. Բէկեան շինել տուեր է։

Ց. 31.—Ժամը 8ին, շոգեկառքի մէջն ենք, կը վազենք, կը թռչինք, ու արլեայլ գոլորժաներ ու բանտեղեր, ծովաշերտ մը ու բլրակողեր անցուդարձ կը խաղան մեզի հետ. երթալով գեանի լայնածաւալ հարթութեան մը մէջ կը մտնէ մեր բոլոր շրջագիծը, ու լեռնային ու բլրական քանի մը ուռեցներ ու դեբրուկներ միայն կը խորտուբորտեն այս հարթութիւնը։ Է՛հ, ծառ ու ծաղիկ, դաշտ ու արօտ, բոյս ու ցանք, անտառ ու պուրակ կ'օդողեն այս Սարօն, ու Կուրէլ ու Մինկրէլ, Իմէրէլ ու Քարթվել իրենց կեանքը ու մահը կը փնտռեն անոր մէջ։

12ին Բիանը կ'անցնինք, Հին Քասիս, որ Քօթիէն Սև ծովը կը թափի, ու 2ին Սամբէտի կայանը, ուր կը միանան ու կը ջոկուին Բաթումի ու Քութիի երկաթուղիները. 2,10ին, խառնուրուն հովիտի մը մէջ կը մտնենք ու ջրընթացի մը կը հետեւինք. 5ին կը թողունք ջրընթացն ու հովիտը ու Սուրամի լեռնակողը քերելով դաշտային ու կանոնաւոր նոր երթ մը կ'սկսինք։ Երեկոյ է։ գիշեր, կէս գիշեր,—վերջի կայանի զանգը կը հնչէ, ու Թիֆլիսի լոյս ու ճրագները կը փողփողին։

Ց. Մ. ՏՈՒՏՈՒԽԵԱՆ

ԱՂՋԿԱՆ ՄԸ ՕՐԱԳԻՐԸ

6 Հոկտ.

Բանի՞ օր է գրիչս ձեռքս չի կրցայ առնել. որո՞ւ գրեմ. որո՞ւ համար գրեմ։ Ի՞նչ է կեանքն առանց մտերմութեան, առանց սրտերու հաղորդակցութեան։ Հայրերուն ամենէն պատուականն ունիմ, մայրերուն ամենէն խորհրդաւորն. այլ առանձին եմ տանս մէջ։ Թուի թէ ամայի տան մը մէջ եմ, նման այն տան զոր Էռնէսթ Ֆէտօ կը նկարագրէ Ֆաննիի սկիզբն։ — Առաջին գլուխը կարդացի այդ գրքին տպաւորութիւնն անբացատրելի եղաւ՝ թեբեւս. սրտս ուրացեալ վիճակին պատճառաւ. ժամու մը չափ մնացի այն գլխոյն վրայ. ձեռքն ի ծնօտ հորզոնին վրայ փնտռելով այն տունն ուր տարարդդ երիտասարդ մառանձնացած է՝ մոդզեներուն ու մրրիկներուն հետ կենակցելու համար ամկէնու ամայի ափանցը վրայ։ Եւ կ'արտասուէի, դասն դասն կ'արտասուէի։ Մայրս վրայ հոսաւ. Գիրքը ձեռքս առաւ ու տարաւ այրել զայն իր ձեռքս։ Ի՞նչ գիրք է այն. այն գլուխին անդին ինչ կար արդեօք. այն բացածակ մենաստանին մէջ մնա՞ց մարդատեաց պատանին։ Ինչ ըրաւ հոն. մարդու չը պատմեց թէ աշխարհն իրմէն ո՞վ կամ ինչ կորդած էր որ այնպէս աշխարհը կ'ատէր։ Ֆաննի՞. հասարա՛կ անուն, ու գիրքն ինձ հասարակ թուեցաւ։ Բայց այն առաջին գլուխն սքանչելի էր. ամայի ծովամէջ, առանձին տուն, մութ, լուռ. միայն տեւեւոց չշշինը, միայն պեւաց մռնչիւնը, միայն արեւը՝ որ ծովէն կը ծագի ու արգէն մարա՛ծ է մեր սրտին մէջ։ Ֆաննի՞. գայլի հնոցին առիւ՛ռ ու գրքին ահ՛ելեռներուն մէջ կարդա՛լ ջանացիս. մտովս մոխիրը խառնեցի, ինչ սարսուռ էր որ զգացի սոսկա՛լի ու վեր ելայ։ Ա՜հ, մոխիր մի՛ խառնէք. . . .

8 Նոյն

Օրագիրս. որո՞ւ համար գրեմ։ «Ահաւասիկ մի՛ս մինակ եմ այս աշխարհիս մէջ։» Զայրա՜ հարբուրի տարագին երգը կերգեմ... Հայրս ու մայրս չեն բաւեր ինձ։ Մտերմութի՛ւն... անոր տեղ ոչ ոք և ոչինչ կրնայ բռնել... Կը յիշեմ Ալֆրէտ տը Միւսէի Հրաժեշտն...

Այլ պիտի գայ մի օր ուր դու ըզգաս գուցէ թէ ի՞նչ կ'արժէ մի սիրտ մտերմական, թէ ո՞րքան իւր կենակցութիւն հեշտալից է, եւ թէ ի՞նչ վիշտ, ի՞նչ մորմոք է կորցուցեալ զայն։

Զերային թարգմանութիւնն է, զոր Արեւելեան Մամուլ հրատարակեց երբեմն,— երբ Գրական փորձերը ձեռքս առնեմ, անհուն դառ կ'զգամ, որ գրական ասպարէզին հեռանալ հարկադրուեցաւ այն գերազանցապէս գրական մարդն — հիւանդութեան թէ՝ կրթական գործունէութեան պատճառաւ։ Վերջին ժամանակներս Մինա Զերազ տեսնողները միտքն դիտողութիւն կ'ընեն թէ տխուր է։ Միայն խղճի անդորրութեան մատաղաթը կը շոգայ միշտ իր նեմ ճակտին վրայ. անձնուիրութեամբ, կրնայ ըսուիլ անձնուրացութեամբ կ'աշխատի իր գործին համար։ Կեդրոնական վարժարանին հոգին եղած է, որպէս ամէն գործի որուն մէջ կը մտնէ։ Խնամակալութեան մեղուաջան ժողովը, — որ քիչ մը մեղադրուեցաւ կարգապահ տիտղոսին առթիւ, — կը պաշտէ իր այն եռանդուն արքան խոհուն պաշտօնակիցն՝ որուն լիակատար վստահութեամբ յանձնած է վերապէս վարժարանին Տեսչութիւնն։ Ա՜հ, եթէ մեծատան զաւակ ըլլար Զերազ, ազգն որքա՜ն աւելի պիտ՝ օգտուէր։ Գրամ և հեռեւարար ժամանակ ունենալով, պիտի գրէր առատ առատ, գրագէտներ պիտի քաջալերէր, ձրի գրքեր պիտի գրկէր գաւառներն, իր անձին հետ իր գանձը պիտի նուիրէր ազգային լուսաւորութեան գործին։ Եւ Պէրպէրեան, այն մեւ Ներսիսեան պանծալի սանն, ինչե՞ր չը պիտ՝ընէր իր սիրելի ազգին, նա որ անձնուիրաբար կը գրէ, անձնուիրաբար կը բանախօսէ, և անձնուիրաբար կը դատարկէ։ Պէրպէրեան՝ ազգին զաւակաց գրեթէ ձրի կրթութիւն կուտայ իր վարժարանին մէջ, ուր այնքան լաւ կը կերակրուին տղայք նիւթապէս ու բարոյապէս։ Մեծատուն մը մեծ նուէրով մ'էր չօժտեր այդ մեծարգին հաստատութիւնն։ Ինչո՞ւ մ.ծատուն մը՝ զաւրոյի համար տուն մը չը նուիրեր Պէրպէրեան էֆէնտիին։ Գո՜, ի՛զլան, երբ նեղուսի, ինչուան, հալի, մաշի աղքատ գործիչն՝ որ հարուստներուն հետ կը մրցի բարեգործութեան մասին։ Բարոյական անգնահատելի ծառայութիւններ մէկդի թողլով, Պէրպէրեանի նիւթական նպաստներն իր բարերարներու բերնէն իմացած եմ, մինչդեռ մեծատունը ոմանք փողով — ու չափազանցելով — կը ծանուցանեն իրենց ըրածն, ու մերթ չարածն ալ։ Պէրպէրեան վարժարանի նկատմամբ մեծատանց (1) անտարբերութիւնը ծանր կուգայ ազգասէր սրտին։ այդ գաղրցին ընթացաւորք ա՛ինչափ կարողութիւն ունին որ առաջին վարժարանաց անօրէն-դաստու կը կարգուին (օրինակները բազմաթիւ են ասա և. ի գաւառս)։ Պէրպէրեան նախկին աշակերտաց անուանքը կը տեսնուին ընտիր դրոց վրայ։ Եւ Պէրպէրեան վարժարանի աշակերտ մը գրոց վրայ ա՛յնքան ընտիր գրագատական կը գրէ որքան պիտի գրէին առաջին գրչիներն։ Ինչ հասուն, սահուն, սուր յօդուած՝ Լեւոն Բաշալեանին գրագատականը Զօհրապի Անեռեւացեալ սերունդին վրայ։ «Սուր յօդուած» ըսի։ հո՛ւր գրուած մ՝ալ առիթ ունեցայ կարդալ Բաշալեանէն մասնաւոր նամակ մը, որ գրական էջ մ'էր։ — Բաշալեան՝ հասակից ու հանձարակից եղբայրակից մը ունի յԱրեւելս։ Տիգրան Արփիարեանն, Արփիար Արփիարեանին կրտսեր եղբայրն։ Իմացայ թէ ինքն է հեղինակ ընտիր գրագատական յօդուածի մը՝ որ հռչակաւոր վէպի մը վրայ Մասիսի մէջ հրատարակուեցաւ։ կեղծանուամբ մ'է, ու այնքան ուշադրութիւն գրաւեց։ Ազնիւ, աննախանձ, ամենափափուկ հոգի մ'է Տիգրան Արփիարեան։ Ինչ բաղդ է երիտասարդի մը համար մտաց ու սրտի օժտիներուն միացումն։ Պետրոս Տօնասլեան, Ռուսահայ պատանին, ոչ նուազ համակրելի ու հանձարալի է։ կարգացի՞ր իր Երեւակայութիւնը, Նուրանիա՛... Բայց... ես չը պիտի խօսէի Նուրանիայի հետ...։

10 Նոյն

Այսօր Հաւգիզ գացինք մօրս հետ։ Ոգեւորութիւն կը տիրէր Թաղին մէջ։ Ներսէս Շնորհալեայ տօնն էր։ Ս. Ներսիսեան վարժարանին մէջ հանդէս կատարուած էր։ Եկեղեցի մտանք. ամայի է։ Ներսէս Վարժապետան հոն չէ։ Հոգիս կը ցանկայ, սիրտս կ'անձկայ Ներսէս վարդապետին։ Ոգեւորութիւնն ամենայն Ներսէս վարդապետին։ Ներսէս Շնորհալեայ տօնն ինչ՝ Հոգիս կը ցանկայ, սիրտս կ'անձկայ Ներսէս վարդապետին։ Ոգեւորութեամբ, կրնայ ըսուիլ անձնուրացութեամբ կ'աշխատի իր գործին համար։ Կեդրոնական վարժարանին հոգին եղած է, որպէս ամէն գործի որուն մէջ կը մտնէ։ Խնամակալութեան մեղուաջան ժողովը, — որ քիչ մը մեղադրուեցաւ կարգապահ տիտղոսին առթիւ, — կը պաշտէ իր այն եռանդուն արքան խոհուն պաշտօնակիցն՝ որուն լիակատար վստահութեամբ յանձնած է վերապէս վարժարանին Տեսչութիւնն։ Ա՜հ, եթէ մեծատան զաւակ ըլլար Զերազ, ազգն որքա՜ն աւելի պիտ՝ օգտուէր։ Գրամ և հեռեւարար ժամանակ ունենալով, պիտի գրէր առատ առատ, գրագէտներ պիտի քաջալերէր, ձրի գրքեր պիտի գրկէր գաւառներն, իր անձին հետ իր գանձը պիտի նուիրէր ազգային լուսաւորութեան գործին։ Եւ Պէրպէրեան, այն մեւ Ներսիսեան պանծալի սանն, ինչե՞ր չը պիտ՝ընէր իր սիրելի ազգին, նա որ անձնուիրաբար կը գրէ, անձնուիրաբար կը բանախօսէ, և անձնուիրաբար կը դատարկէ։ Պէրպէրեան՝ ազգին զաւակաց գրեթէ ձրի կրթութիւն կուտայ իր վարժարանին մէջ, ուր այնքան լաւ կը կերակրուին տղայք նիւթապէս ու բարոյապէս։ Մեծատուն մը մեծ նուէրով մ'էր չօժտեր այդ մեծարգին հաստատութիւնն։ Ինչո՞ւ մ.ծատուն մը՝ զաւրոյի համար տուն մը չը նուիրեր Պէրպէրեան էֆէնտիին։ Գո՜, ի՛զլան, երբ նեղուսի, ինչուան, հալի, մաշի աղքատ գործիչն՝ որ հարուստներուն հետ կը մրցի բարեգործութեան մասին։ Բարոյական անգնահատելի ծառայութիւններ մէկդի թողլով, Պէրպէրեանի նիւթական նպաստներն իր բարերարներու բերնէն իմացած եմ, մինչդեռ մեծատունը ոմանք փողով — ու չափազանցելով — կը ծանուցանեն իրենց ըրածն, ու մերթ չարածն ալ։ Պէրպէրեան վարժարանի նկատմամբ մեծատանց (1) անտարբերութիւնը ծանր կուգայ ազգասէր սրտին։ այդ գաղրցին ընթացաւորք ա՛ինչափ կարողութիւն ունին որ առաջին վարժարանաց անօրէն-դաստու կը կարգուին (օրինակները բազմաթիւ են ասա և. ի գաւառս)։ Պէրպէրեան նախկին աշակերտաց անուանքը կը տեսնուին ընտիր դրոց վրայ։ Եւ Պէրպէրեան վարժարանի աշակերտ մը գրոց վրայ ա՛յնքան ընտիր գրագատական կը գրէ որքան պիտի գրէին առաջին գրչիներն։ Ինչ հասուն, սահուն, սուր յօդուածՔ Լեւոն Բաշալեանին գրագատականը Զօհրապի Անեռեւացեալ սերունդին վրայ։ «Սուր յօդուածՔ» ըսի։ հո՛ւր գրուած մ՝ալ առիթ ունեցայ կարդալ Բաշալեանէն մասնաւոր նամակ մը, որ գրական էջ մ'էր։ — Բաշալեան՝ հասակից ու հանձարակից եղբայրակից մը ունի յԱրեւելս։ Տիգրան Արփիարեանն, Արփիար Արփիարեանին կրտսեր եղբայրն։ Իմացայ թէ ինքն է հեղինակ ընտիր գրագատական յօդուածի մը՝ որ հռչակաւոր վէպի մը վրայ Մասիսի մէջ հրատարակուեցաւ։ կեղծանուամբ մ'է, ու այնքան ուշադրութիւն գրաւեց։ Ազնիւ, աննախանձ, ամենափափուկ հոգի մ'է Տիգրան Արփիարեան։ Ինչ բաղդ է երիտասարդի մը համար մտաց ու սրտի օժտիներուն միացումն։ Պետրոս Տօնասլեան, Ռուսահայ պատանին, ոչ նուազ համակրելի ու հանձարալի է։ կարգացի՞ր իր Երեւակայութիւնը, Նուրանիա՛... Բայց... ես չը պիտի խօսէի Նուրանիայի հետ...։

10 Նոյն

Այսօր Հաւգիզ գացինք մօրս հետ։ Ոգեւորութիւն կը տիրէր Թաղին մէջ։ Ներսէս Շնորհալեայ տօնն էր։ Ս. Ներսիսեան վարժարանին մէջ հանդէս կատարուած էր։ Եկեղեցի մտանք. ամայի է։ Ներսէս Վարժապետան հոն չէ։ Հոգիս կը ցանկայ, սիրտս կ'անձկայ Ներսէս վարդապետին։ Ոգեւորութիւնն ամենայն Ներսէս վարդապետին։ Ներսէս Շնորհալեայ տօնն ինչ՝ Հոգիս կը ցանկայ, սիրտս կ'անձկայ Ներսէս վարդապետին։ Ոգեւորութեամբ, կրնայ ըսուիլ անձնուրացութեամբ կ'աշխատի իր գործին համար։ Կեդրոնական վարժարանին հոգին եղած է, որպէս ամէն գործի որուն մէջ կը մտնէ։ Խնամակալութեան մեղուաջան ժողովը, — որ քիչ մը մեղադրուեցաւ կարգապահ տիտղոսին առթիւ, — կը պաշտէ իր այն եռանդուն արքան խոհուն պաշտօնակիցն՝ որուն լիակատար վստահութեամբ յանձնած է վերապէս վարժարանին Տեսչութիւնն։ Ա՜հ, եթէ մեծատան զաւակ ըլլար Զերազ, ազգն որքա՜ն աւելի պիտ՝ օգտուէր։ Գրամ և հեռեւարար ժամանակ ունենալով, պիտի գրէր առատ առատ, գրագէտներ պիտի քաջալերէր, ձրի գրքեր պիտի գրկէր գաւառներն, իր անձին հետ իր գանձը պիտի նուիրէր ազգային լուսաւորութեան գործին։ Եւ Պէրպէրեան, այն մեւ Ներսիսեան պանծալի սանն, ինչե՞ր չը պիտ՝ընէր իր սիրելի ազգին, նա որ անձնուիրաբար կը գրէ, անձնուիրաբար կը բանախօսէ, և անձնուիրաբար կը դատարկէ։ Պէրպէրեան՝ ազգին զաւակաց գրեթէ ձրի կրթութիւն կուտայ իր վարժարանին մէջ, ուր այնքան լաւ կը կերակրուին տղայք նիւթապէս ու բարոյապէս։ Մեծատուն մը մեծ նուէրով մ'էր չօժտեր այդ մեծարգին հաստատութիւնն։ Ինչո՞ւ մ.ծատուն մը՝ զաւրոյի համար տուն մը չը նուիրեր Պէրպէրեան էֆէնտիին։ Գո՜, ի՛զլան, երբ նեղուսի, ինչուան, հալի, մաշի աղքատ գործիչն՝ որ հարուստներուն հետ կը մրցի բարեգործութեան մասին։ Բարոյական անգնահատելի ծառայութիւններ մէկդի թողլով, Պէրպէրեանի նիւթական նպաստներն իր բարերարներու բերնէն իմացած եմ, մինչդեռ մեծատունը ոմանք փողով — ու չափազանցելով — կը ծանուցանեն իրենց ըրածն, ու մերթ չարածն ալ։ Պէրպէրեան վարժարանի նկատմամբ մեծատանց (1) անտարբերութիւնը ծանր կուգայ ազգասէր սրտին։ այդ գաղրցին ընթացաւորք ա՛ինչափ կարողութիւն ունին որ առաջին վարժարանաց անօրէն-դաստու կը կարգուին (օրինակները բազմաթիւ են ասա և. ի գաւառս)։ Պէրպէրեան նախկին աշակերտաց անուանքը կը տեսնուին ընտիր դրոց վրայ։ Եւ Պէրպէրեան վարժարանի աշակերտ մը գրոց վրայ ա՛յնքան ընտիր գրագատական կը գրէ որքան պիտի գրէին առաջին գրչիներն։ Ինչ հասուն, սահուն, սուր յօդուածՔ Լեւոն Բաշալեանին գրագատականը Զօհրապի Անեռեւացեալ սերունդին վրայ։ «Սուր յօդուածՔ» ըսի։ հո՛ւր գրուած մ՝ալ առիթ ունեցայ կարդալ Բաշալեանէն մասնաւոր նամակ մը, որ գրական էջ մ'էր։ — Բաշալեան՝ հասակից ու հանձարակից եղբայրակից մը ունի յԱրեւելս։ Տիգրան Արփիարեանն, Արփիար Արփիարեանին կրտսեր եղբայրն։ Իմացայ թէ ինքն է հեղինակ ընտիր գրագատական յօդուածի մը՝ որ հռչակաւոր վէպի մը վրայ Մասիսի մէջ հրատարակուեցաւ։ կեղծանուամբ մ'է, ու այնքան ուշադրութիւն գրաւեց։ Ազնիւ, աննախանձ, ամենափափուկ հոգի մ'է Տիգրան Արփիարեան։ Ինչ բաղդ է երիտասարդի մը համար մտաց ու սրտի օժտիներուն միացումն։ Պետրոս Տօնասլեան, Ռուսահայ պատանին, ոչ նուազ համակրելի ու հանձարալի է։ կարգացի՞ր իր Երեւակայութիւնը, Նուրանիա՛... Բայց... ես չը պիտի խօսէի Նուրանիայի հետ...։

(1) Անշուշտ Մեծանիա՝ այնքա՞ն յարգող ազգասէր ազնուական մեծատանց կ'անհարիւ հոս մի՛միայն այն մեծատանց, որք հանառակ իրենց անքաւ հարբուտութեան՝ ոչ ազգային գործիչ մը և ոչ ազգային հաստատութիւն մ'օժտած են ցարդ և կը մտաբերեն օժտել յաւիտեան։ Ազնիւ՝ ոմանց անկեղծութիւնն հիանալի է։ կ'ըսեն յայտնապէս թէ չուզեն ազգային գաղացում։

ԱԶԳ

Պէշիկթաշի Ս. Աստուածածնի եկեղեցւոյս վաղթէն Իսկիւտարի Իճառլեչ Կարապետ Գալֆա փողոց 45 թիւ և Զարպհանելի Մարարոս փողոց 3 թիւ ընդ ամենը 990 կանգուն ն գետնին տէր՝ Սամանթիոյ բնակիչներէն Տիւրպէնճի Աբրահամ Պետրոսեան անուն անձին անդաւակ մեռած ըլլալն տեղեկանալով, Թող. Խորհուրդս նորա սատուածքն եղած յիշեալ գետինը մահկիլ նկատելով ծախելէ առաջ, պարտ զգաց ներկայիս ազդարարել ի լրագիրս թէ՝ հանգուցեալ Տիւրպէնճի Աբրահամ Պետրոսեան անուն անձն եթէ իւր մահուընէ վերջը ժառանգորդ թողած է, ժառանգորդք պարտին թուականէս սկսեալ մինչեւ երեք ամիս Խորհրդարանս ներկայանալ, ի ձեռին ունենալով իրենց ժառանգորդութիւնն հաստատող պաշտօնական վկայագիր։

Սոյն պարտականութիւնս լրանալէն յետոյ, Խորհուրդս յիշեալ 990 կանգուն գետինն մահկիլ նշանակելով, ի վաճառ պիտի հանէ։

Ի Դիմաց Թող. Խորհրդոյ

Ատենապետ Ատենադպիր

Մ. Ա. ԽԻՏԱՌԷՐՏԵԱՆ ԳԷՈՐԳ

1887 հոկտ. 25 ԱԼԱԼԷՄՃԵԱՆ

Պէշիկթաշ

1301 6—8

Ա Զ Դ

Զ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել իւր բոլոր յաճախորդաց եւ գաւառաց թղթակիցներուն թէ, իւր ուղեւորութենէն դարձած ու պատրաստ է ամէն լեզուէ գրքերու, դպրոցական պիտոյից եւ թղթի-վնաց ու այլոց վերաբերեալ ամէն յանձնարարութիւն կատարել գիւրամատոյց պայմաններով կամ պարզ գնի-ներով։

Կը վաճառէ պապի եւ գրպանի ամէն տեսակ Օրացոյցներ, Բարիզէն բերել կուտայ գիրքեր ֆոբնիս, եւ հանդէսներ մեծ քանակ կը ֆնի եւ կը ծախէ թուրք եւ այլ արեւելեան գործածուած փոստայի փուլեր։

Մանրամասնութեանց համար դիմել գրով կամ անձամբ առ Զ. Թորոսեան, Թիֆլիս վաճառ Պոլսոյ մեծ մաքսի կարգ թիւ 46։

1315 3—3

ՎԱՐԴ ԵՒ ՇՈՒՇԱՆ

Տիգրան Ս. Շուշեան

(Բանաստեղծութիւնք.—Մասն Ա.—1883-86) Պէրպէրեան տպագրեն ի լոյս ընծայուած պատկերազարդ հատոր մ'է, որ կը պարունակէ հեղինակին ոտանաւորաց հաւաքածոյն ինչպէս նաեւ քանի մը ընտիր հեղինակներու բանաստեղծութեանց թարգմանութիւններ։

Կը վաճառուի Պոլսոյ հայ գրավաճառաց քով։ 1314 2—2

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Ընդ հովանաւորութեամբ Աւագ. Սենիէն

9 Սէնդ Վիքտուար փողոց 9

Արհեստական ուսմանց տեւողութիւնն երկու տարի է։ Սակայն նախապատրաստական տարի մը, անհրաժեշտ այն օտարականաց համար որք ըստ բաւականին չեն գիտեր ֆրանսերէնն, յատկացեալ է երիտասարդաց որոց նախնական կրթութիւնը չատ տարրական է։ Նուազագոյն տարիքն է 14։ Ցերեկեայ աշակերտաց 600 ֆրանք, գիշերօթիկ 1900 ֆ.։ Դիմել վարժարանին տնօրէնին։ 1250 7—24

ԱԶԳ

Թափանեալ Մասու զաւեշտաթերթի արտօնատէր Դէորգ էֆէնտի Այվազեան՝ Միտիլլիէն ընտիր ձիթաւոյ և օճառ, թէնտոսէն պատուական գինի և Իզմիրէն ընտիր օղի բերել տուած է, և ամէն գնով կը վաճառէ Ղալաթիա Բէնչլէնպիտ բազար, Իփսի խան։

Մինչեւ ցարդ Ա.յվազեան էֆէնտիի յիշեալ վաճառատունը դիմողք յոյժ գոհ եղած են ապրանաց ընտիր տեսակէն և գնոց չափաւորութենէն։

Այս օրերս լաւագոյն ապրանքներ հասած են։ 1318 2—45

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ

ԵՒ ԶՄԱՏՈՒՆ

Ի ՊԱՏՊԷԼ ՀԱՍԻՆԶ

ՖԻՆ ԱՆՃԼԱՐ ԵՕԳՈՒՌՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Սոյն կազմատան մէջ կան Եւրոպական նորընտիր և կատարեալ գործեալ մեքենայներ որոնցմով կը կազմուին և կը յօրինուին

ԶԱՓԱԿԻՐ ԳՆԵՐՈՎ,

ԳԻՐՔԵՐ զանազանի և հաստատուն ՏՈՒՓԱՐՆԵՐ, վաճառականաց եւ ԱՑՑԵՏՈՒՄԱՆԵՐ, խիստ մաքուր և ընտիր։

Ցանկացողաց գիրքերու համար կազմատունը ունի իրեն կցուրդ վաճառատուն մը թիւ 27 Ֆինճանճըլար-Եօգուշը, ուր կ'ընդունուին յանձնարարութիւնք և ուր կը վաճառուին նաեւ գրագրական ամէն տեսակ պիտոյք, ընտիր թուղթ, գիշ, տուշաքք, պարսատակ, գրապահակ եւ եւ։ 736

ՏՕՔԹԷՈՐ Տ. ՊԱՊԻՆԵԱՆ

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ և մանանդէտ բժիշկ ԿԱՆԱՆՑ և ՏՂԱՅՈՑ հիւանդութեանց, որ ի Բարիզ մանկաբարձութեան և տգայոց մանաւոր հիւանդանոցաց մէջ (clinique d'accouchement et de gynécologie de Paris) փորձառութիւն ստացած և կատարելագործելով վերադարձած է ի Կ. Պոլիս, այժմ բնակութիւն հաստատած է ի Գատը գիւղ Մատա Ճատէսի Անթիփայի դեղարանին դիմաց 87 թիւ տունը, ուր ամէն առաւօտ ժամը մինչեւ 5 (ըստ տաճկաց) կը գտնուի և գլխաւորապէս վերոյիշեալ մանագիտութեանց վերաբերեալ հիւանդութեամբ կ'զբաղի։ Իւր յաճախորդաց գիւրութեան համար ևս կէս օրէն մինչեւ 9ը Մաքրի-գիւղ իւր տունը և 10 էն 11 ի Փիւշլիքեան դեղարան կամուրջի գլուխ կը գտնուի։

Կիւրակէ օրեր կարօտեալք ամենայն խնամք և ձրիապէս կը դարմանուին իւր Գատը Գիւղի բնակարանը մինչեւ կէս օր։

1249 8—20

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵԱՑ

ԵՐԻՒԱՆԳ Կ. ԳԱՐԹԱԼԼԵԱՆ

Դոկտորա

Զափական գիտութեանց

Ազգային դասատուներէն երուանդ էֆ. Կ. Գարթալլեանի սոյն դասագիրքն, որ կը պարունակէ թուաբանութեան տեսական և գործնական մասը միանգամայն, բազմամեայ փորձառութեան և մեծ խնամոց արդիւնք է։

Թուաբանութեան բոլոր կանոնք կոկիկ և դիւրընթեռնելի ոճով բացատրուած են, և մեդրական, չափու և վաճառականական հաշուոց վերաբերեալ կանոնք ընդարձակ տեղ մը կը գրաւեն սոյն նոր դասագրքին մէջ։

Բաց ասած, մասնաւոր ուշադրութիւնս եղած է որ ի բաքանչիւր կանոնի յարակից խնդիրք թուրքիոյ առեւտրական գործառնութեանց և առտնին կենաց պիտոյից համաձայն ըլլան, ասոնց որոյ թուաբանական խնդիրքը չատ անգամ տաղտկացուցիչ և աւելորդ կ'ըլլան։

Հմուտ թուաբանին սոյն աշխատասիրութիւնը մեր ազգ. վարժարանաց մէկ զգալի պէտքը կուգայ լրացնել և բառնալ աշակերտաց ձեռքէն աւանդական դրութեամբ պատրաստուած չատ մը դասագրքանք։

Կը գտնուի ամէն գրագրաւառաց քով։ Կեդրոնատեղին է Ցարկուան խան, Թիւ 14, Եւրոպական գրատուն, Ս. Պիսէռճեանի քով։

Գինն է 7½ ղրուշ

Շատ առնողին մասնաւոր զեղչ կ'ընդունի։

836 44—50

Օ ԳԱՄԷԼԻԱ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԵԼՈՒԿԱՑ

194 — Մեծ-Փողոց Բերայի — 194

Որպէս զի Օ ԳԱՄԷԼԻԱ վաճառատունն չչփոթուի ուրիշի մը հետ և հասարակութիւնն երբէք չսխալի, դրան

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

331

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԵՒՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՑԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788964

ՆՕՐԹՀԲԸՆ ԷՇՈՒԲԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իրը ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. Ոսկի 500,000 **ՄԱՐԻԹԱՅՄ,** ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և գրամագրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիոն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող ոենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ااستانبول مخصوص

THE ECONOMIQUE — ԹԷՅ ՄԻՆՏՈՒԱԿԱՆ — ΤΕΙΟΝ ΕΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ — MARQUE DE POSEE

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹԷՅԻ
Կ. ԵԱՎՐՈՒԽԱՆ և Յ. ԽՍԱԳՈՒԼԵԱՆ ԸՆԿ.
Ընդարձակ ատելիաւոր գաւառաց հետ

Զինէ եւ ճավայէ ուղղակի բերուցած
Դեղրնտիր եւ ամեն ճաշակի յարմար բէյեր
ԳՆԵՐ ԶԱՓԱԼՈՐ ԵՒ ՈՐՈՇԵԱԼ

Փորձք ամէն գովեստէ լուսադոյն պիտի հանդատակ հինգ տարիէ ի վեր սոյն փաճառատան ըրած զէկղութիւնքն յանախորդները գոհացնելու համար։

Պահեստ Գաբու Ճէշալ պէյ խանի դրան կից թիւ 10

1000 52—78

ԺԱՆ ԲՈՍԱԼԻ— ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր քաղաքաց Բերայի Մեծ փողոց, 127, և ի Գալաթիա, Գաբու, կամրջայի աղտարակին դիմաց և Կաղաշեր փողոցին քով, թիւ 657.— ՄԵԾ ՄԸ ԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԱՐԱՍԵԱՑ, Նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663.— Ամեն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ.— ՇՊԵԼԱԿԵՐՊ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամեն ճաշակութեամբ և կատարելութեամբ.— Ամեն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ.— Արքաներու համար ամեն տեսակ օթոցներ, գանգրաչներ, թիլինտրոններ, սթոռներ.— Ամեն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱՆՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարգեր.— ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ'ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար.— ՀԱՄՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼԶՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ Ծան. Զէֆոթել Բուալդի ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։ 661

ՈՅԵՆԱԻՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ
Ն. ԲԱՌԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարիլիսի և Թէրէյ գլխ. կանոնաւորապէս գործող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթաթիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մինչեւ որ Նոյեմբեր 30ին Մարսիլիայէն և ի կոստանդին 7 երեկոյեան ժամ 4ին կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Աբենի որ պիտի մեկնի ի կոստանդին 1 երեկոյեան ժամ 4ին։

Ուղղեալ և արտ ուղղաւորութիւն

Նաւագրէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈՒԹ ԲԷՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւլէթ
556 Մոմհանէ փողոց, Թիւ 14

ԲԱՐԱՏԵԱՆԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ, Մէնչիսթրիանի և Օտեսայի գիծ

Կանոնաւորապէս նաւ քանի Լիվերբուլ և Աշխարհի գիծ.

Անուանք	Թոնոյ	Նաւավարք
Այա Սոֆիա	3,000	Ջեքք
Աթարատ	2,500	Ռոմբրա
Աղթամար	2,500	Քրուքրանդ
Լաքոնիա	2,500	Ուիլքր
Մանհատան	3,500	Մարշ
Բուէնոսիա	2,800	Ֆոթթրթիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վստահ կ'ընդունի ետրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԳԱՆԻԷԼ ԲԱՐԱՏ ԵՒ ԸՆԿ
556 Գործակալք

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվերբուլ և Մէնչիսթրիանի գլխ. բանք
ՀԱՄԱՐ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քոնոքրուս	4200	Եֆինքա	3000
Ֆերա	4000	Օսարիա	3000
Օսմանկի	4000	Նեբրաս	3000
Սեսոգրիա	3250	Ռերա	300
Թիրա	3250	Լոգիա	800
Մակասարա	3250	Ամիտա	800
Սարիսթիա	3250	Սէնել	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹԻԼ և ԸՆԿ.
Ալիբէյ խան
ՀԷՅԹՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
51, Հէյմս Սգրիպ, Լիվերբուլ
541

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ԱՍԻՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ԴՈՐԾԱԿԱԼ
ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ
LA ROUENNAISE
1837ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Դրամագլուխ . . . . . 4,000,000 ֆրանք
Պահեստի դրամն հաշուոյն մէջ չէ

L'INDUSTRIELLE

Հրդեհի ճիւղէն 1,500,000 ֆր. Բուն իսկ դրամագլուխ 5,000,000 ֆր.

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

Կ'ապահովագրուին նաեւ արջառք և անասուններ։
Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա Գալանթինա փողոց Լէօն խան թիւ 1, 2, 3, 4։
Ադրիանուպոլսոյ և Արեւելեան Ռումէլիի տնօրէն և գործակալ
123 Գ. ՏԷԼԻԳԱՔՕՍ

ՁՄԻՆԷՆԵՐ
ԾԽՆԵԼՈՑՁՆԵՐ

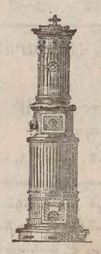

ՄԻԱԿ ԿԵՐԱՍԻՆԵՐՆԴ ՊԻՆԵՆԵՐՆԴ ՌԻՍԻ-ԿԼԻՊԵՐԸ
ՁՄԻՆԷՆԵՐՈՒ

Ձոթ հաւաքածոյ յախճապակեայ, թափծու երկաթէ և այլ
ՁՄԻՆԷՆԵՐՈՒ
ԲԼԷԹՐՈԼՈՎ, ՏԱՓՕՈՎ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

Հ. ԼԱՆԺ
24, Բերլիմդի փողոց
32, Մահմուտիէ փողոց
ԴՈԼՄԷՆ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, մուլծոյ և թափծու երկաթէ)

ԵՐԿԱԹԵՑԻ ՄԱՆԸ ԳՈՐԾԻՔ
Ամեն տեսակ գործիք
ՇԻՆՈՒԱԾԱՆԻՔՔ

ԵՐԿՐԱԳՈՒՇԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՑՔ
Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ
ԴԱՆԱԿՆԵՐ
ԲՐԻՍԹՈՓԼԷ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

INJECTION BROU

Ադուղջապանկնն, ամենազգու եւ զգուշական.—Որ անմիջապէս կը բուժէ հին և նոր սերմնահոսութիւնները։ 30 տարուան յաջողութիւն.—Կը ծախսուի աշխարհիս ամեն լաւ դեղատանց մէջ և ի Բարիզ, Ժ. Ֆէրրէի դեղատանը, 102, Բիշելիօ փողոց, յաջորդ Պրուի։
J. Ferré, 102, Rue Richelien, Paris 721

ՅԱՐԼԷՍ. ԼԷՕԼԱՆՏ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐՈՒ

Ոչ կանոնաւորապէս կը քանի Լիվերբուլ և Աշխարհի գլխ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալիճերիան	2500	Յամանեան	3700
Ալիզարեան	2500	Յլամինեան	3700
Անատոլուգեան	2500	Յլավեան	3700
Աֆրիկեան	2500	Իպերիան	5500
Լուսոդիան	3700	Իսլերիան	5500
Պանարիան	6000	Իտարիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեհարիան	2200
Քանթելեան	800	Լիվուրեան	2500
Սարդենեան	2000	Լիսպան	800
Ցուրոպ	700	Օլորթոպ	700
Եմիրզէզ	3700	Բերիան	3800
Տապիան	3700	Վալենսիան	6800
Տալերնեան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղղորդեալս համար ամեն գիտութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՏՈՒԱՐԴՈՅ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէկմիլա Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.
Նաւատեղեաց, Գարոնայք Ֆրէտ, Լէյտոյ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներնին
Կ. Պոլիս, Բուռնարա Լաֆոնդէն. Զմիւրնայ, Գ. Գ. Քարվրը Եղբարք Ալէքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ. Մալթա, Ա. Քամիլերի. Տիրա, Ս. Վօրդ օրուլս Որպիք և ընկ Միւնինիա, Գ. Ուիդալ և ընկ.
546

ԵՐԹԵԼԻԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐՈՒ
Ընդ դէմ Դէպլիս, կ. Պոլսոյ և Օտեսայի
ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՐՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպաս	2,000	Լէբանոն	1,500
Ամեր	3,000	Մարենկո	4.300
Արիզ	1,300	Պարատիզ	2,500
Սասսուն	3,500	Միլը	2,000
Զորոմինա	2,200	Նէրը	2,000
Զրավը	2,000	Օրեգոն	3,000
Գէլրա	2,600	Ոսմանիա	2,000
Գալիլեա	2,500	Ոգրանդ	1,500
Գասոնա	2,400	Ոգաստ	2,000
Գասպ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գոմ	2,700	Բալերմ	3,200
Ցիսա	2,500	Բասպեր	1,700
Ցօմինա	1,800	Ֆէզ	2,800
Էրասը	2,600	Իսալիա	1,400
Տրաբ	2,600	Ամերիա	3,200
Նայլ գոն	800	Ոօլդ	3,000
Ֆիլոս	1,700	Ոսմանա	5,500
Ֆլամինկո	1,600	Ոսմիս	3,500
Դարիէլ	5,500	Պալերմ	4,000
Կիրգանս	3,200	Պաքեմ	2,000
Կոզ	1,800	Սիլվիա	2,000
Կրոսմա	2,200	Ցորենգ	4,300
Հանկ		Թասոս	1,800
Հէրս	2,000	Թ. Ռիմոր	3,000
Հիսալկա	3,000	Թիկեր	1,300
Հիմալերդ	1,200	Փուլէս	2,800
Ձիս	2,300	Քանիզ	3,600
Գէլոս	2,000	Նէսոս	1600
Գոնիա	2,200	Զեպրա	3,000
Գոնիա	2,000	Զեբ	41,0

Մոռխիս շոգենաւը, ընդհանուր վճարքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հալ, եւ դեկտ. 2ին պիտի մեկնի ուղղակի Կ. Պոլիս գալու համար։

Ուղղորդեալս համար ամեն գիտութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՈՒԻՅՕ
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միւլէթ խան Ղալաթիա
551

ՖՐԱՆՔՕ-ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԻՊԻՏԱԲԼԻՍՄ
ՀԱՆԴԵՐՁ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ գրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան տարկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելքի Տնօրէն. Մ. Լօյէն Բարարօր
» միացեալ գործակալ և քննիչ. Մ Նաղարէթ Եագլճեան
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ԲԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալէօղեան և Պալքքճեան Զմիւռնիա. Տաճատեան և Գասպարեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շերէֆֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սալորթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Քօնեա, եւն. եւն.

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց իշխանութեան վճարելի պայմանաւ։

Ամբողջ կը համարիմք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իրը նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ ընդհողութեամբ մը իր կեանքն և իր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արագ հասարակութեան ըստ ոչ շարտրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և վիճակահանութեան մասնաւոր սեռակներուն որ մէն մի տարի Պիտապէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ոմն վերուէ յայտարարութիւնք ծրի կը արուին։

Գոհութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (Հաներոյեալ Ասարէյ-Հանիբարան կոռավորութիւնը ներէն ֆրէնց նոթարարութիւնէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն ֆրանգի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ
ԶԷՐՐԻ ՓԷՔԹՈՐԱՆԸ

Տօքթօր Այէրի Զէրրի Փէքթորանն աղանգապէս կը բուժէ հարբուղիները, հազերը, կոկորդի վէրքը, փոլացաւը, թարթաքաքաք